

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (HST) = 40 kan. dolarů
Cena 1,91 + 0,05 (HST) = 2,00 dolary.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

Datum, dokdy jsou noviny předplaceny, je v pravém horním rohu štítku!
ISSN 1186-9283 (Print)
ISSN 1923-1784 (Online)

J Time Committed
Á délai convenu

Telefon: 416/530-4222
647/728-0654
Praha: 222-261-811
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÉ NOVINY - CZECHOSLOVAK NEWSPAPER

No. 14.

(524.)

Vol. 23.

satellite **1-416**

Thursday,
September 5,
2013

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2
satellite1-416.com – zpravy.org – zpravy.ca – spravvy.ca

Ne zrovna optimistické filmy na Torontském festivalu

Na Torontském mezinárodním filmovém festivalu budou filmy z bývalého Československa zastoupeny víc než v minulých letech. Charakteristické pro ně je, že ani jeden z nich není zrovna komedií. Již skoro tradičně zde uvidíme severoamerickou premiéru filmu Jana Hřebejka. Přestože film *Líbánky* byl již na festivalu v Karlových Varech, do kin v České republice a na Slovensku přišel až koncem srpna a nyní má severoamerickou premiéru.

Navazuje na filmy *Kawasakihů růže* a *Nevinnost*. V hlavních rolích jsou Anna Geislerová (Tereza) a Stanislav Majer (Radim). Oba mají za sebou manželství, zklamání, děti, ale i naději, že to tentokrát vyjde. Do svatebního veselí vstoupí nepozvaný host (Aleš - hraje Jiří Černý), muž, který zná něco z minulosti a který začne psychicky deptat svatebčany. Lže anebo mluví pravdu?

Film bude na festivalu: ve středu 11.9. v 18:30 hodin v *Scotiabank 13*, v pátek 13.9. v 18:00 hodin v *Scotiabank 10* a v sobotu 14.9. v 15:00 v *Scotiabank 10*.

Slovensko bude zastoupeno filmem Juraje Lehotského *Zázrak*. Na scénáři se podílel Marek Leščák, který spolupracoval i na filmu Martina Šulíka *Cigán*. Juraj Lehotský pro změnu upoutal svým předchozím dokumentem *Slepé lásky*. Tentokrát jde o příběh dívek z polepšovny, které mají své sny, své lásky, ale i své zkušenosti s drogami a prostitucí. Hlavní hrdinkou filmu je Ela, kterou hraje Michaela Bendulová. Autoři filmu ji objevili v re-edukačním centru po téměř dvouletém hledání. Její osobní zkušenost v nelehkém prostředí jí pomohla ztvárnit hlavní roli ve filmu.

Film bude na festivalu v úterý 10. 9. v 10:00 v *TIFF 3*, ve čtvrtek 12.9. v 12:00 v *Jackman Hall* a v pátek 13.9. v 18:30 v *Scotiabank 8*.

O trilogii Agnieszky Holland *Hořící keř* jsme psali minule. Od té doby jsem měl možnost tento film znovu celý vidět a znovu si uvědomit, jak je těžké udělat film o době, která určila naši generaci a jistě se znovu a znovu vlní některé otázky, přestože se to vše událo téměř před 45 léty.

Ještě před rokem 1968 se začaly v studentském časopisu strojnické fakulty *Buchar* objevovat články podepsané šifrou

ANNA GEISLEROVÁ A STANISLAV MAYER VE FILMU JANA HŘEBEJKA LÍBÁNKY

šy. Přestože se jednalo prakticky o cyklostylovaný časopis, brzy koloval po Praze. *Buchar* se stal časopisem, který si studenti půjčovali z ruky do ruky. Autorem článků byl pozdější disident Jiří Müller. Spolu s ním se začal profilovat i Luboš Holeček. Oba byli v letech 1966-1967 vyloučeni ze strojařiny a Holeček byl povolán i přes špatný zdravotní stav na vojnu. Luboš Holeček začal v roce 1968 studovat Filosofickou fakultu UK. Byl známý obzvláště z radikálních a promyšlených vystoupení během *Pražského jara*. Mezi studenty měl obrovskou autoritu a umírající Jan Palach ho jako jediného pozval 19. ledna 1969 ke své nemocniční posteli. Holeček byl pro něj takovou autoritou, že jedině s ním byl ochoten hovořit.

Komunistický poslanec Vilém Nový však již 20. února tvrdil v České Lípě, že Palacha přinutila nátlaková pětice ve složení Luděk Pachman, Emil Zátopek, Pavel Kohout, Vladimír Škutina a Luboš Holeček, který, jak tvrdil Nový, je za hranicemi. Vilém Nový rovněž tvrdil, že Palachovi podali na tuto pětici trestní oznámení.

V samotném filmu místo Luboše Holečka vystupuje student Trávníček. Podle Lidových novin z 11. dubna 2013 to prý bylo na žádost Holečkovy manželky. Ve filmu se jedná o spojení několika postav studentských vůdců. Soudu proti Vilému Novému se zúčastnilo několik osob včetně Kohouta a Zátopy (ten udělal později pokání). Pachmana dokonce přivedli k soudu v řetězech. Ve filmu to jsou pouze Palachovi a Trávníček. Rovněž exhumace Jana Palacha, jak upozornil bratr Jana Palacha Jiří, proběhla jinak.

Luboš Holeček přišel tragicky o život v květnu 1976. Zabilo jej auto, které vjelo na zastávku tramvaje. Objevily se i teorie, že jeho smrt nebyla náhodná, protože řidič byl voják z povolání a vyvážel s mírným trestem.

Otázkou je, zda film, román, povídka nebo divadelní hru můžeme posuzovat podle těchto detailů. Autoři filmu naopak přiznávají, že některé scény byly záměrně změněny. Nepředstírají, že vše bylo přesně tak, jak je ve filmu. Je to jako kdybychom porovnávali román či film *Vojna a mír* se skutečností.

Podobně film *Hořící keř* není historický dokument, ale jedná se o pravdivou reflexi doby. Vypráví o statečnosti, o klíčování a o ustupování. O zdánlivě marném boji advokátky Dagmar Burešové proti bezpráví. Vypráví o době, která byla právě zlá tím, že pravda přestala být pravdou a nahradila ji lež.

V době, kdy můžeme slyšet nostalgické vzpomínání na staré zlaté časy, kdy v Moskvě jsou opět zavíráni lidé za protest proti okupaci Československa v roce 1968, je dobré, že někdo jako polská režisérka Agnieszka Holland o tom znovu hovoří.

Hořící keř bude na festivalu: v neděli 8. září v 16 hodin v *TIFF 2*, v pátek 13. září v 15:30 v *Ryerson Theatre* a v neděli 15. září v 9:30 v *TIFF 3*.

Před časem jsme na festivalu viděli film kanadské režisérky slovenského původu Ingrid Veninger *Modra*. Tentokrát představí film *Animal Projecto* skupině herců, kteří se pohybují po Torontu převlečení za zvířata. Film bude ve středu 11.9. 19:30 v *Isabel Bader Theatre*, ve čtvrtek 12.9. v 17:00 v *Scotiabank 13* a v sobotu 14.9. v 19:45 v *TIFF 4*.

Aleš Březina

MICHAELA BENDULOVÁ VE FILMU JURAJE LEHOTSKÉHO ZÁZRAK

***

satellite 1-416

Agreement # 40005374/ Registration # 09089
P.P.I.C. Accounts # 1001583
GST Business # 86957 0572 RT0001

Paid in Toronto
CZECHOSLOVAK NEWSPAPER
published by ABE
P.O. Box 176, Station „E“,
Toronto, Ont. M6H 4E2

Telefon: 416/530-4222, 647/728-0654

E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com
www.satellite1-416.com

www.zpravy.org
www.zpravy.ca

Česká adresa: ABE/ČIŽINSKÁ
Štefánikova 387, 500 11 Hradec Králové 11
Tel.: 222-261-811

ISSN 1186-9283 (Print)

ISSN 1923-1784 (Online)

Advertising rates: 22.00 per inch/col.
\$ 1.65 CDN per line/col.

Předplatné:

v Kanadě \$ 38,10 + \$ 1,90 (GST) = \$ 40,00,

pro ostatní svět CND/US \$ 60 .

v ČR 1000 Kč, na Slovensku 40 eur.

PDF elektronicky \$ 22 -

V ČR 200 Kč, na Slovensku 8 eur.

Churches

ČESKÉ A SLOVENSKÉ BOHOSLUŽBY V TORONTĚ

Římsko-katolický kostel sv. Václava (R.C. Church of St. Wenceslaus), 496 Gladstone Av., Toronto, Ont. M6H 3H9.
Internet: www.katolik.ca. Bohoslužby: neděle v 10:30, pátek 19:00. Duchovní správce: Rev. Libor Švorčík. Tel.: 416/532-5272, fax: (416) 516-5311.

Římsko-katolický kostel sv. Cyrila a Metoda (R.C. Church of St. Cyril and Methodius), 5255 Thornwood Drive, Mississauga, Ont. L4Z 3J3. Slovenská omša: Ne.: 11:00, po a št.: 8:00, út., st. a pá.: 19:00, 1. so 18:00. Anglická: Ne.: 9:00 a so.: 17:00. Farář: J. Vaňo. Kaplan: E. Rybánský. Tel.: 905/712-1200, fax: 905/712-0974.

Slovenský evanjelický kostol augsburgského vyznania sv. Pavla (Slovak Evangelical Lutheran Church of St. Paul) 1424 Davenport Rd., Toronto, Ont. M6H 2H8. Tel.: 416/658-9793. Rev. Ladislav Kozák, Bohoslužby: nedel'a: 10:45.

Slovenský grécko-katolický kostol sv. Marie (Slovak Greek Catholic Church of St. Mary) 257 Shaw St., Toronto, Ont. M6J 2W7. Tel. 416/531-4836. Bohoslužby: 9:00 angl., 10:30 slov.

Luteránský kostol sv. Lukáša, (Lutheran Church of St. Luke), 3200 Bayview Ave. (Bayview a Finch), Toronto. Rev. Dušan Tóth. Nejbližší bohoslužby: 22.9., 6.10., 11.11., 8.12. ve 13 hod. a 24.12 v 16:30 .

Československý baptistický sbor KITCHENER-WATERLOO: German Gospel Church, 223 Union St.E.
Informace o bohoslužbách: 289/242-0635.

Moravští bratři (Moravian Brothers Church); Bohoslužby pouze anglicky-neděle v 11:00. 7 Glenora Ave. Toronto, Ont. M6C 3Y2. Tel.: 416/656-8661. Duchovní správce: Rev. Margaret Hassler, Pastor, e-mail mkhassler@yahoo.com

Kat. bohoslužby mimo Toronto

Burlington: Holy Sepulchre Cemetery-neděle 15:00 hodin. Streda 18:00. Duch. správce: Jiří Macenauer St. Adalbert R.C. Mission, 464 Plains Rd. W., Burlington L7T 1H2. Tel.: 289/337-2911

Kingston: Kaple Newman House, 192 Frontenac Street. Nejbližší bohoslužby: 14. září a 19. října 2013 v 11:00

Ottawa: Kostel sv. Leopolda Mandiče: (Lyndale a Hirchey): 170 Hinchey Avenue. Nejbližší bohoslužby: 14. září a 19. října 2013 v 17:00..

Montreal: Kaple Loyola High School, 7272 Sherbrooke Street. Nejbližší bohoslužby: 15. září a 20. října 2013v 11:00.

Vineland: St. Helen's Church R.C. Parish, 4156 Maple Grove Rd.

Sokol Toronto

Cvičení pro děti je každou sobotu
od 16:30 do 18:30 hodin
v Magnetic Dr., Unit 21, , North York;

Cvičení pro dospělé je každou středu
od 20 do 21:30 hodin.

v G.Harvey C.I., 1700 Keele St.,
Informace: Marie Crhakova: 416/242 - 5914

Slovak House - Slovak Infocentre

8 Clarence Square, Toronto

Otvoreno: Streda 15:00-17:00

Tel.: 416/689-9889

E-mail: info@slovakhouse.org

www.slovakhouse.org

Česká televize Nová vize

vysílá v Ontariu vždy v sobotu v 10:00 hodin

opakování v úterý v 7:30 hodin

na stanici OMNI 1 (V Torontu kanál 47/kabel 4, 169 a 520)

E-mail: slepckovam@sympatico.ca.

Slovenská televize Slovenský svet

vysílá v Ontariu vždy v sobotu v 10:30 hodin

opakování v úterý v 8:00 hodin

na stanici OMNI 1 (V Torontu kanál 47/kabel 4, 169 a 520)

E-mail: katarina@creativepostinc.com

Infomační a imigrační středisko ČSSK

Porady a ověřování dokladů po předchozím zavolání

Poštovní adresa je:

P. O. Box 564, 3044 Bloor St. W., Toronto, Ont. M8X 2Y8

Tel.: 416/925-2241, fax: 416/925-1940

E-mailové adresy: Ústředí: ustredi@cssk.ca

Torontská odbočka ČSSK: Toronto@cssk.ca

Webová adresa ČSSK: www.cssk.ca

Torontská odbočka ČSSK

Telefon: (416) 762-6846

Masaryk Memorial Institute Inc.

450 Scarborough Golf Club Rd., Scarborough, Ont. M1G 1H1

Tel.: (416) 439-4354, Fax: (416) 439-6473

Knihovna na Masaryktownu

Středa: 16:00-21:00.

Tel.: 416-439-0792

Klub seniorů při Osadě svatého Václava

496 Gladstone Ave., Toronto

se schází (kromě měsíců července a srpna)

každou první a třetí středu v měsíci ve 13 hodin,

před tím jsou od 12 hodin bohoslužby.

Satellite 1-416

jsou nezávislé noviny reflektující různé názory, které se nemusejí vždy shodovat s názory redaktora těchto novin.

Jsme přesvědčeni, že výměna myšlenek a názorů slouží vzájemnému pochopení a porozumění.

Naším úkolem není říkat čtenáři, co si má myslet, ale předat mu informace,

z kterých si může udělat svůj vlastní názor.

Přebírání původních článků a informací je možné,

pokud se nezmění charakter článku a pokud nebude porušena rovnováha, která se diskusí sleduje.

Všechny články v našich novinách musí být podepsané a autor zodpovídá za správnost údajů v nich uvedených.

**We acknowledge the financial support
of the Government of Canada through Canada Periodical Fund
of the Department of the Canadian Heritage.**

Kalendář

www.kalendar.zpravy.ca

7.9. (so) 17:00
Společenský večer
Zahájení sezóny Sokola
Osada sv. Václava -496 Gladstone Ave.
***

8. 9. (ne) 16:00
Film Agnieszky Holland Hořící keř
TIFF 2
***

10. 9. (út) 10:00
Film Juraje Lehotského Zázrak
TIFF 3
***

11.9. (st) 18:30
Film Jana Hřebejka Líbánky
Kino Scotiabank 13
***

11.9. (st) 19:30
Film Ingrid Veninger Animal Project
Isabel Bader Theatre
***

12.9. (čt) 12:00
Film Juraje Lehotského Zázrak
Jackman Hall
***

12.9. (čt) 17:00
Film Ingrid Veninger Animal Project
Scotiabank 13
***

13. 9. (pá) 15:30
Film Agnieszky Holland Hořící keř
Ryerson Theatre
***

13.9. (pá) 18:00
Film Jana Hřebejka Líbánky
Kino Scotiabank 10
***

13.9. (pá) 18:30
Film Juraje Lehotského Zázrak
Kino Scotiabank 8.
***

14.9. (so) 15:00
Film Jana Hřebejka Líbánky
Kino Scotiabank 10
***

14. 9. (so) 19:00
The Bratislava Boys Choir
St. Mary's Church
190 McTaggart Dr., Nobleton
***

14.9. (so) 19:45
Film Ingrid Veninger Animal Project
TIFF 4
***

15. 9. (ne) 9:30
Film Agnieszky Holland Hořící keř
TIFF 3
***

21.9. (so) 19:00
Vinobraní
Soundscape Music
Osada sv. Václava

496 Gladstone Ave, Toronto
Tel: 416/538-2468
***

22.9. (ne) 17:00
Nokturna v městě
Shawn Mlyne - Tenor
Valerie Poole - piano

Kostel sv. Václava
496 Gladstone Ave. Toronto
Tel.: 416/481-7294
***

29.9. (ne) 10:30
Svatováclavské posvícení
Farnost sv. Václava
496 Gladstone Ave, Toronto
Tel: 416/538-2468
***

5. 10. (so) 17:00
Zahájení výstavy Victorie Pearce
Mind and Body
Integrated Medicine Clinique
2921 Lakeshore Blvd. W., Etobicoke
***

24. 10. (čt) 14:00-21:00
25.10. (pá) 14:00 -21:00
Volby do Poslanecké sněmovny
Parlamentu ČR
Velvyslanectví v Ottawě
Konzulát v Torontu
***

25. 10. (pá) 20:00
26. 10 (so) 16:00 a 20:00
27. 10. (ne) 16:00
Světáci -Nové divadlo

Jihozápadní roh Burnhamptorpe a Dixie
3650 Dixie Rd., Mississauga
416/463-3182
***

TRAVEL INC.

827A Bloor St. W.
Toronto, ON M6G 1M1
e-mail:

Tatratravel@hotmail.com

Vám ponúka
cestovanie
do celého sveta
Spolahliivo vybavíme
Volejte
Annu Zapletalovou
Tel.: (416) 537-7698

Financial

Kursovň lístek

100 Kč	5,41 CDN
1 CDN \$	18,47 Kč
1 EURO	1,39 CDN \$
1 CND \$	0,72 EURO
1 US \$	1,05 CDN \$
1 CND \$	0,95 US \$

Universal Currency Converter - 31. 8. 2013

1 CDN \$	18,43 Kč
1 EURO	25,71 Kč
1 US \$	19,41 Kč

ČNB - 30. 8. 2013

Naše internetové stránky

Satellite 1-416

Výběr z článků v našich novinách.
Aktuální vždy v den vyjítí novin.

www.satellite1-416.com

www.zpravy.ca

www.spravy.ca

***

Toto číslo v PDF

www.14.satellite1-416.com

www.14.zpravy.ca

www.14.spravy.ca

***

Kalendář

Co se připravuje
v krajské komunitě v Kanadě
www.kalendar.satellite1-416.com

www.kalendar.zpravy.ca

***

Jak vyjdeme v roce 2013

14. - 5. 9. 2013

15. - 26. 9. 2013

16. - 17. 10. 2013

17. - 7. 11. 2013

18. - 28. 11. 2013

19/20. - 19. 12. 2013

Toto dvojčíslo bylo dáno
do tiskárny

5. 9. 2013 ve 1:30

Příští číslo vyjde:

26. 9. 2013

Uzávěrka: 21. 9. 2013

Nocturnes in the City

Sunday
September 22, 2013 at 5pm

Czech Community Center
at St. Wenceslas Church
496 Gladstone Ave. Toronto

SHAWN MLYNEK, TENOR
VALERIE POOLE, PIANO

A. Dvorak - Biblical songs,
V. Novak, B. Martinu, C. Ives

\$ 25.00 at the door
subscriptions for all year available

www.nocturnesinthecity.com

info Daniel

416 879 5677

SVATOVÁCLAVSKÉ OSLAVY V TORONTU

Vinobraní
sobota 21. září
od 19 hod.

Hraje "Soundscape music" - Miro Letko a jeho přátelé

Vstupné \$ 20.00 vstupenky u paní Dany (416-538-2468)

Večeři si můžete zakoupit od 19.00 hod. v hale

Mše svatá s nedělní platností bude v 18.00 hod.

*Svatováclavské
Posvícení*

Hlavní oslava se uskuteční v neděli 29. září 2013

Po slavnostní mši svaté, která začne v 10.30 hod., následuje oběd

Lístky na oběd u paní Dany (416-538-2468), cena je \$ 20.00

a \$10.00 pro děti

Czech & Slovak Institutions

České velvyslanectví

Czech Embassy

251 Cooper St.
Ottawa, ON K2P 0G2
Tel.: (613) 562-3875
Fax: (613) 562-3878

E-mail: ottawa@embassy.mzv.cz

Slovenské velvyslanectví

Slovak Embassy

50 Rideau Terrace
Ottawa, ON K1M 2A1
Tel.: (613) 749-4442; 749-4450
Obch. zast.: (613) 748-1773
Fax: (613) 748-0699

Český generální konzulát

Czech General Consulate

2 Bloor Street West, Suite 1500
Toronto, ON M4W 3E2
Telefon: 416-972-1476
Fax: 416-972-6991

E-mail: toronto@embassy.mzv.cz

Úřední hod.: pondělí až pátek 09.00 - 12.00

Honorary consulate of the Czech Republic

Calgary, AB

Honorary Consul: Jaroslav Jelínek

611-71st. Avenue SE.,
Calgary, AB T2H 0S7
Tel.: (403) 269-4924,
fax: (403) 261-3077.

E-mail:

jelinek@terramanagement.com.

Montreal, Quebec

Honorary Consul:

JUDr. Hynek Žilkovský

2020 University, Suite 1920.

Montreal, QC

Tel.: (514) 316-4383

E-mail: montreal@honorary.mzv.cz

Honorary consulates of the Slovak Republic

Calgary, AB:

208 Scenic Glen Place N.W.,
Calgary, AB T3L 1K3.

Tel. and Fax: (403) 239-3543,

Mobil: (403) 540-1668, (403) 399-9982

luzanzotto@shaw.ca

Mr. Ludovit Zanzotto, Honorary Consul

Jurisdiction: Alberta and Saskatchewan

Montreal, QC

22, Place de la Madeleine

Dollard des Ormeaux, Quebec H9B 1W3

Tel.: (514) 421-2972, Mobil: (514) 585-2496

Fax: (514) 421-1583

slovex@sympatico.ca; slovex@slovex.com

Dezider Michaletz, Honorary Consul

Toronto, ON:

649 Brooker Ridge

Newmarket, ON L3X 1V7

tel: 647/290-9304 fax: 905/898-0166

slovakconsulateto@gmail.com

Michael Martinec, Honorary Consul

Jurisdiction: Province of Ontario

Vancouver, BC:

247 Abbott St., 3rd Floor

Vancouver, BC V5Z 1E4

Tel. & Fax: (604) 682-0991

e-mail: stan.lisiak@gmail.com

Hours: Tuesday 14:00-16:00,

Thursday 10:00 - 12:00

Mr. Stanislav Lišiak, Honorary Consul

Jurisdiction: British Columbia

Translations

**EVA
MESTICOVÁ**Certifikovaná
překladatelka

emestic@hotmail.com

416/922-8786

**Dr. Petr
Munk**
Chiropraktik

1552 Bloor St. W.

Toronto, Ont.
www.drpetermunk.comOrdinační
hodiny:
Pondělí-pátek:
10-13 a
15-19.**Tel.: 416/533-0005****ČESKO-SEVEROAMERICKÁ
OBCHODNÍ A KULTURNÍ
KOMORA INC.**CZECH - NORTH AMERICAN
CHAMBER OF COMMERCE AND
CULTURE909 Bay St. # 1006
Toronto, ON M5S 3G2

Tel./Fax: (416) 929-3432

E-mail: czechevents.novotny@gmail.com
www.czechevents.net**Mind & Body**

Lakeshore Village Integrated Medicine

Integrated Medicine Clinic

we provide

Registered Massage Therapy
Craniosacral Therapy
Lymphatic Drainage (CDT)
Lymphoma Treatment
Hot Stone Massage
Low Level Intensity Laser
Naturopathic Medicine
Acupuncture
Chiropractic Treatments
Relationship Issues and Psychotherapy
Osteopathy, Yoga, Addiction Counselling.**Některé soukromé pojišťovny
hradí některé vybrané léčby**2921 Lakeshore Blvd West, Etobicoke
(at Islington Avenue)
Tel.: 416/823-1165E-mail: rmt-yyz@integratedmedicine.ca
www.integratedmedicine.ca**Program českých a československých studií
na Torontské univerzitě**

V březnu tohoto roku paní Georgina Steinsky-Schwartz a Josef Čermák vydali tiskovou zprávu, kterou spolu s textem programu připraveným Torontskou univerzitou a doporučujícími dopisy velvyslance České republiky v Kanadě Karla Žebrakovského a generálního konzula České republiky v Torontu Vladimíra Rumla rozeslali krajské veřejnosti.

Program Torontské univerzity navrhuje strategické rozšíření a obohacení výchovného prostředí, které bude inspirovat kanadské studenty ke studiu kultury, politiky, společnosti a ekonomie Československé a České republiky a umožní studentům partnerských institucí v České republice studium v Kanadě a o Kanadě. Tento program zahrnuje denní kurz studia českého jazyka na Katedře slovanských jazyků a literatury; dvoutýdenní kurz pro vysokoškoláky, vedený každý druhý rok význačným českým univerzitním profesorem v oboru českých a československých dějin a politologie; Letní školu pro vysokoškoláky v zahraničí, studium pro postgraduální studenty v zahraničí; výzkum pro doktorantskou dizertaci; českým studentům studujícím na Torontské univerzitě se umožňuje program pro vysokoškoláky a studium nebo výzkum pro postgraduální studenty v zahraničí. Částky, které umožní pojmenování programů jménem dárců: \$25,000.00 pro pojmenování ceny pro vysokoškoláka, \$50,000.00 pro pojmenování ceny pro postgraduálního studenta. Všichni dárci obdrží charitativní potvrzení pro daňové účely. Jména všech dárců, kteří přispějí minimální částkou \$1,000.00 budou vepsána do Stěny cti v budově CERES. Dary je možno udělat jednorázově nebo ročními příspěvky. Dotazy laskavě adresujte na: robert.austin@utoronto.ca (telefon: 416/946-8942) a šeky (vystavené na 'University of Toronto' - memo 'Program of Czech Studies') zasílejte na adresu: Nadina Jamison, Assistant Dean & Executive Director of Advancement, Faculty of Arts and Science, University of Toronto, 100 St. George Street, Toronto, ON M5S 3G3

Dovolují si ocitovat poslední odstavec naší březnové tiskové zprávy: *Torontská univerzita a naše komunita si nejsou - jak vyplývá i z předchozího textu - cizí (naš dík patří především profesorům Gordonu Skillingovi a Robertu Johnsonovi, a prezidentu Torontské univerzity Claude Bissellovi). O rozšíření programu českých studií se uvažovalo delší dobu. Rozhodně o ní uvažoval dárčův přítel české a československé komunity profesor Robert Austin i Veronika Ambros, profesorka českých studií na Slovanském oddělení. Silný impuls k akci přinesl příchod nového ředitele centra pro evropská, ruská a euroasijská studia (CERES) profesora Randalla Hansena a uvolnění se jednoho z autorů této zprávy, Georginy Steinské-Schwartzové, pro tento projekt. Všichni cítíme, že čas se s nikým nemazlí; nikdo nevíme, co z našich organizací přežije příštích 50 let a byla by škoda nepokusit se zachytit stopy předešlých generací i naše. A vytvořit tak živé spojení mezi naší rodnou zemí a zemí, která nám dala svobodu a příležitost vytvořit si nový domov. Myslíme si, že živoucí pulzující dialog mezi budoucími generacemi studentů a vědců dvou zemí, jež byly naším osudem, je skoro neuvěřitelně krásný způsob, jak zachytit ozvěnu minulosti i vytvořit - 'na věčné časy' (in perpetuity) živé spojení našich dvou domovů. Poněvadž*

jsme - my podepsaní - byli na dosah a Georgina má dlouholeté zkušenosti ze své práce v oblasti managementu a Josef se dost vyzná v krajském prostředí, nějak na nás padla zodpovědnost pomoci CERES dovést tento nádherný projekt k úspěšnému konci. Tak, pěkně prosíme, pomozte...

Nejsme v této zemi cizinci. Stopy našich předků najdete v místech, kde bychom je nejmíň čekali: v St. John's na Newfoundlandu, kde v roce 1583 přistála loď *Squirrel* s údajně slovenským kronikářem Tomášem Štítnickým na palubě; ve jméně Hudson Bay a ve jméně *Hudson Bay Company*, které (vlastně pražskému rodáku, princí Rupertovi a jeho sedmnácti kamarádům) anglický král Karel II. 2. května 1670 daroval v Kanadě 1,846, 600 čtverečních míl. Najdete je na Labradoru, kam John Christian Ehrhardt přivedl první misi Moravských bratří v roce 1752. Najdete je v dnešním Saskatchewanu, kde se několik zemědělských rodin usadilo v roce 1884, mezi nimi Norkové, jejichž potomek, Gerald Norek, se naučil česky recitováním básniček a povídek na traktor, když oral své obrovské lány a kde si postavili osadu *Kolin* (v roce 1904 je v Albertě trumfovali vesnicí zvanou *Prague*), a najdete je v osadách Michel v Britské Columbií a Frank v Albertě, kde naši emigranti založili v roce 1911 první sokolské jednoty v Kanadě. Najdete je v Torontě na Cowan Ave., kde bývalý domov Masarykova ústavu - stejně jako parčík vedle -nese Masarykovo jméno. Najdete je v Masaryktownu, v Collingwoodu (Blue Mountain Resorts Jožo Weidera), v Batavě, Baťově muzeu obuvi, v divadlech v Torontu (*Nové divadlo*) a ve Vancouvru (*Divadlo za rohem*), kde české divadlo po desetiletí vzdávalo hold kráse české řeči, i v Divadle mladých (dítě Susany Douglas Rubešové); v továrnách, charitách a vědecké práci A. Karla Velana, ve výtvarném díle Matouše Kousala, Josefa Randy, Lei Vivot, Jiřího Kaysera (George Kaiser), Marie Gabánkové; v Massey Hall a Roy Thomson Hall uslyšíte echa Smetanovy, Dvořákovy a Janáčkovy hudby i novějších skladeb Oskara Morawetze v interpretaci Waltera Susskinda, Karla Ančerleho, a Jiřího Bělohávk; v opeře vedle Smetanovy *Prodané nevěsty* (jistě si vzpomenete na Kecala Jana Rubeše) a Dvořákovy *Rusalky*, jsme díky dirigentu Richardu Bradshaw slyšeli snad všechny Janáčkovy opery; ve filmech jsme často slyšeli hudbu Mila Kymličky (Genie Award); české (a nejen české) hudbě dosud věrně slouží svými *Nocturny* na širší Torontské hudební scéně dr. Miloš Krajný; v Torontu tvořili nejen jako spisovatelé, ale i jako nakladatelé (*68 Publishers*) Josef a Zdena Škvorecký a naše životní osudy zaznamenávaly *Naše hlasy, Nový domov Satellite*; v kanadském tisku se proslavili Peter Charles Newman, George (Juraj) Gross a Lubor Zink; v televizi zanechal pozoruhodné dílo nedávno zemřelý Milo Kubík a své dílo dosud tvoří Markéta Slepčiková; naše stopy najdete v reputaci desítek profesorů na kanadských univerzitách (Vladimír Krajina, Anna Šírek a Otakar Šírek, John Meisel, Eva Kushner, Victor Fic, George Fodor, Zdeněk Eisenstein, Peter Hahn (jehož dva synové Geňa a Martin jsou rovněž profesori na kanadských univerzitách), Josef Svoboda, Pavel Winternitz, Gleb Žekulin; v medicíně zvlášť uspěli dr. Jiří Vajsar v Torontu a ve Vancouveru Josef Skála (i jako herec a režisér) a v právech Edward Then, Jr. (soudce Superior Court of Ontario); svá

echa nacházíme v síních Karla Buzka a Franka Josefa Scheybala na Torontské univerzitě, na pamětních oznámkách v nemocnicích (manželé Scheybalovi), v aerodromu Milana Kroupy v Edenvалу. To platí i o stopách, které vytváříme my. Malý příklad: Včera jsem si vyhradil hodinu na pozorování tenisového turnaje v New Yorku. Na obvyklých televizních stanicích nebyl a tak jsem - poněvadž jsem tenis jednou zahlédl na stanici OMNI - stiskl 4. A oni tam hovořili česky, ale nebylo to vysílání Nové vize, ale vysílání v programu kanálu OMNI. Vysílali - už snad po desáté - program Nové vize, *Tři vlny*. Skvělá propagace naší komunity - Dík, Markéto Slepčiková. A dnes - po schůzce na Torontské univerzitě, na které jsme (profesor Robert Austin, Markéta Slepčiková a já) plánovali pořad o Programu českých studií v *Nové vizi* - jsem se zastavil v obchodě Sobeys a když jsem platil, pokladní se na mne podívala, usmála se a řekla: "Včera jsem vás viděla na televizi. Zajímavý program."

Letos na jaře České a Slovenské sdružení v Kanadě oznámilo, že jako partner celokanadské organizace zahajuje sbírku na vybudování památníku obětem komunismu v Ottawě; Česká televize v Torontě, Nová vize, žádala podporu veřejnosti pro ples organizovaný Markétou Slepčikovou a také Masarykův ústav vždycky potřebuje pomoc krajanů. Zdálo se nám, že je nás na malém písčičku příliš mnoho a rozhodli jsme se, že s dalšími veřejnými akcemi ve prospěch Programu Českých Studií na Torontské univerzitě počkáme až na podzim.

To ovšem neznamená, že jsme byli úplně pasivní a že krajská obec na naši zprávu odpověděla lhostejným mlčením. K částce, která byla vybrána na kurz českého a slovenského jazyka a na podporu českých studií na Torontské univerzitě při dřívějších akcích bylo letos v odpověď na naši prosbu přidáno \$250,000.00.

Jak významný je program na torontské univerzitě pro české i kanadské studenty, napovídají dvě reakce. Jedním z prvních dárců na naši výzvu byl mimořádně vysoko ceněný pražský advokát, David Plch. David na Torontské univerzitě studoval jeden semestr na stipendium jednoho torontského krajanu někdy před patnácti lety. Dnes je mezinárodním partnerem mezinárodní právnické firmy a vedoucím její pražské odbočky. Pobytu na Torontské univerzitě štědrě přiznává podíl na svém úspěchu. Z dopisu jedné kanadské studentky, která se zúčastnila letošního zájezdu asi 40 studentů na semestr na Masarykově univerzitě v Brně zásluhou daru Cvachovcovy nadace citujeme: „Chtěla bych Vám vyjádřit svoji vděčnost za investování v Programu českých studií na Torontské univerzitě... Jako účastnice 2013 Letního Programu v Zahraničí jsem mohla navštívit Českou Republiku a několik míst ve Střední Evropě. Toto je jedinečná životní příležitost... Slova nedokážou vyjádřit moji vděčnost za tento neuvěřitelný program... Zkušenosti, které jsem získala, daleko předčily mé očekávání...“ píše Priscilla Hoy.

Podzim je přede dvěma a Torontská univerzita si dovoluje upozornit, že její Program Českých Studií pokračuje. Georgina Steinsky-Schwartz a já si myslíme, že je to Program, který si zaslouží podpory nás všech.

Josef Čermák

***

Vladimír Mišík po jedenácti letech

Marně jsme se minulou neděli na koncertě Vladimíra Mišíka a Pavla Skály dohadovali, kdy byl poslední koncert Vladimíra Mišíka s Janem Hrubým na Masaryktownu. Tak tedy po prozkoumání archivu to bylo v sobotu 22. června 2002 během Československého dne na Masaryktownu a ve čtvrtek 27. června 2002 v restauraci Praha. Z tohoto koncertu je rovněž

pořízený záznam Karlem Růžičkou. Tak tedy od posledního koncertu uběhlo víc jak jedenáct let. Tentokrát místo Jana Hrubého doprovodil Vladimíra Mišíka na kytaru Pavel Skála, ale zážitek to byl stejně skvělý jako tehdy. Tentokrát byl koncert rozdělen do tří částí a obecenstvo jakoby omládló. I hudebníci byli potěšeni, když se s nimi krásné dívky chtěly po koncertě vyfotografovat a ochotně rozdávali autogramy.

Trochu nostalgicky působila během koncertu vzpomínka na krásné děvče, které Vladimír Mišík pozval, když rodiče odjeli na dovolenou a on přichystal pohoštění a koupil tehdy mezi mládeží populární jablkové víno. Jako dnes slyším bratislavského Gustu Dobrovodského a jeho oblíbený návrh: „Pojďme si koupit jablčkové víno a budeme jamovat!“ Tak zřejmě něco podobného měl tehdejší zpěvák od *Blue Effectu* na mysli. Jenže ta krásná dívka tenkrát nepřišla. To je zřejmě genese písně *Jednohubky*. Dnes by se to asi nestalo a tak přítomným pannám a dívkám zazpíval o tom, že je jednou pozve na tyhle *Jednohubky*, po kterých i jeho kocour zavrní.

Při písni *Stříhali dohola malého chlapečka* vzpomněl svého syna, kterého ostříhali při natáčení filmu a on to bral jako podraz od rodičů. Takže ho museli dlouho utěšovat. Potěšením pro syna byla právě tahle skladba. Tuhle písničku si zpívali nejen branci, ale i mladiství vězňové v Libkovicích. Mišík k tomu připojil i historku o jakémsi *bystrém* fanouškovi, který měl zálibu v pistolkách a v jiných střelných zbraních a který tuto Kainarovu báseň pojal jako protest song: *Stříleli do hlavy malého chlapečka*.

Během nedělního odpoledne na Masaryktownu bylo nádherné opět slyšet blues Josefa Škvoreckého *Láska jako peníze*, či báseň od Václava Hraběte *Jam session s Františkem Gellnerem* anebo opět *Špejchar Blues*, inspirované kioskem na půli cesty mezi Klárovem a Strossmayerovým náměstím.

Málo se ví, že jeho první single byl hudební experiment se skupinou Matadors *Malej zvon, co mám*. Tato nahrávka z poloviny šedesátých let předběhla dobu o dobrých deset, patnáct let. Další neuvěřitelná skladba je *Slunečný hrob*, která měla premiéru se skupinou *The Blue Effect* na beatovém festivalu v Praze v roce 1968.

V roce 1970 vystupovala skupina *Blue Effect* v polských Sopotech, místě tradičních polských hudebních festivalů. Tehdy bylo Polsko pro nás zemí, kam se mohlo jen na pozvání a tak jsem se do Polska vypravil přes Rysy v Tatrách. Přešel jsem hory pěšky až do Zakopaného, kde jsem prodal jednu dederonovou košili, což mi stačilo na pobyt v Polsku a vypravil jsem se stopem k moři. Když jsem dorazil do Sopot, všichni si povídali o skvělé české skupině, která tam hraje. Byli to *Blue Effekti* s Vladimírem Mišíkem a Radimem Hladíkem. Každý koncert trval s přestávkami téměř čtyři hodiny. Tehdy jsem vlastně s Vladimírem Mišíkem mluvil poprvé a na dlouhou dobu naposledy. Svěřil jsem se mu, že jsem tam načerno a on mě varoval, abych si dával pozor na policajty. Sotva koncert skončil a já vyšel do nočních Sopot, už ke mně přišel *milicionář* (v Polsku byla milicja na rozdíl od české *veřejné bezpečnosti*, či východoněmecké *Volks Polizei*) a legitimoval mne. Věděl jsem, že nesmím dát na sobě nic znát a tak jsem ukázal svůj pas, který byl bez výjezdní doložky neplatný. *Milicionář* si ho pečlivě prohlédl od první do poslední stránky a pak mi ho vrátil se slovy: „Všecko v pořádku!“ Já něco nespokojeně zamumlal, abych nebyl nápadný, ale abych zas neprovokoval a od té chvíle jsem posílal z Polska známky vydané k dvacátému výročí polské pohraniční stráže. Zpátky jsem se vrátil přes Sněžku v Krkonoších.

V roce 1982 bylo Mišíkovi zakázáno vystupovat. V Praze v Holešovicích se pak objevil nápis NECHTE ZPÍVAT MIŠÍKA (snímek z roku 1983 je na Wikipedii). Po listopadu 1989 se stal poslancem ČNR za OF.

V roce 2002 tedy navštívil Kanadu a od té doby se několikrát o jeho návštěvě mluvilo, ale došlo k ní až teprve teď, díky Martinu Rejzkovi a také díky oběma hudebníkům, kteří přijeli do Toronta bez nároku na honorář. Doufáme, že Vladimíra Mišíka s Pavlem Skálou nebo s Janem Hrubým opět uvidíme v Torontu dřív než za jedenáct let.

Aleš Březina

***

NOCTURNES

YOUR INVITATION to Experience and Enjoy

We invite you to experience and enjoy our 13th unique Musical Series Season

NOCTURNES IN THE CITY

NOCTURNES

YOUR INVITATION to Experience and Enjoy

NOCTURNES

the 13th Season of NOCTURNES 2013-2014

In a series of six musical presentations

www.nocturnesinthecity.com

PROGRAM HIGHLIGHTS

September 22, 2013 at 5 pm
St. Wenceslas Church
SHAWN MLYNEK, Tenor
VALERIE POOLE, Piano

November 10, 2013 at 5 pm
St. Wenceslas Church
BORIS KRAJNÝ, Piano

December 1, 2013 at 5 pm
Pugap Restaurant at Masaryktown
DREW JUREČKA, Jazz Quartet

January 19, 2014 at 5 pm
Pugap Restaurant at Masaryktown
GEORGE GROSSMAN, Jazz Quartet

March 23, 2014 at 5 pm
St. Wenceslas Church
DUO VENTAPANE, Piano and Violin

April 27, 2014 at 5 pm
St. Wenceslas Church
JAN NOVOTNÝ, Piano

PROGRAM SPONSORS

In appreciation of their generous support we'd like to acknowledge and thank the following sponsors:

Mr. Jan Adámek
Mr. Steve Aidelbaum, C.A.
Alert Prisoners Ltd.
Mr. Roni Brankovsky
Canada SK Entertainment Inc.
Copyright Copy Centre
Consulate General of the Czech Republic
Embassy of the Czech Republic
Fred Garfield Memorial Fund
Goodhood Inc.
Mr. Milan Kropka
Masaryk Memorial Institute
The New Homeland (Navy Denton)
Ms. Suzanne Paterson
Mrs. Hana Petrárová
Satellite 1-416
Mr. and Mrs. Paul Svátl
Transcontinental Printing
United Cleaning Services
Mr. Ladó Szűcs
Water J. Mishko & Co. Inc.

"PLEASE ACCEPT OUR BEST WISHES for a most enjoyable series of concerts as well as every success in the years to come".
Embassy of the CZECH REPUBLIC
©2013

NOCTURNES

the 13th Season of NOCTURNES 2013-2014

In a series of six musical presentations

www.nocturnesinthecity.com

Případ slávy a pádu v Čechách ve 20. století

Příběh Ing. Jaroslava Mráze (1893 -1953) ilustruje důležitou část vývoje v českých zemích ve 20. století.

Motto Dobrý člověk bylo téma na měšťanské škole v Chocni. Jeden žák napsal: "Dobrý člověk je pan továrník Mráz, poněvadž nás vozí aeroplánem".

V období první republiky byla atmosféra společenského prostředí nabitá pozitivní energií a byla ideální pro podnikání a pro lidi typu Jaroslava Mráze, všestranného podnikatele v průmyslu potravinářských strojů a chladírenských zařízení, jakož i v oblasti lokomotiv a sportovních letadel.

Mládí

Od malička měl Jaroslav rád přírodu. Jako malý kluk, když se u jejich domu uprázdnil kozí chlívěk, choval v něm sovy a kafky. Přátelství se sousedem, lékařem, ho přivedlo k obdivu a lásce k starožitnostem. Se svým učitelem, kterého si oblíbil, hledal v místních skalách zkameněliny. Tak poznával nerosty a tíhnul k mineralogii. Školní výuka o elektrické ho přiměla k instalaci elektrického vedení v bytě. Tato epizoda skončila krátkým spojením a následným požárem. Mnohá jeho dobrodružství vedla k četným zraněním, která ho však nikdy neodradila od dalších experimentů.

Jelikož mu maminka zemřela v jeho 12 letech, o domácnost se starala jeho starší sestra Anežka.

Studium začal na Vyšší průmyslové škole v Praze, pokračoval na technice v Drážďanech a poté v Curychu. V roce 1917 nastoupil do rodinného podniku, zaměřeného na výrobu řeznických a uzenářských strojů. Tato výroba byla založena v roce 1858 v centru Chocně jeho dědečkem, Josefem Kudláčkem. Byla to první výroba uzenářských strojů v Čechách a na Moravě. Jeho otec, Štěpán Mráz, přišel k firmě jako učedník a protože si dobře vedl, byl firmou vyslán do Německa "na zkušenou". V roce 1886, brzy po svém návratu, se oženil s nejstarší dcerou zakladatele Žofíí.

V roce 1918 se stal Jaroslav Mráz oficiálním společníkem firmy. Za první světové války musela být výroba uzenářských strojů omezena a podnik se přizpůsobil válečné výrobě.

V roce 1918 se Jaroslav oženil s Marií Paďourovou. Její otec, Jindřich Paďour, byl před 1. světovou válkou poslancem v Rakousko-Uherském parlamentu. Po svatbě Marie Mrázová pomáhala svému manželovi nejen v podnikání a byla jeho velkou duchovní oporou. Měla na starosti statek, který dostala věnem. Byla také aktivní členkou Sokola a pracovala v místním Spolku pro ochranu matek a dětí.

Část 1 - SLÁVA

Podnikání

V roce 1918 zakoupil Jaroslav Mráz pozemek podél trati vedle nádraží v Chocni s tím, aby zde začal výrobu a opravnu srbských úzkokolejných lokomotiv, a později kotlů. V začátku, kdy ještě nebyly příjmy, se potýkal s finančními potížemi. Na výstavbu továrny použil dědictví po matce a peníze z prodeje svých sbírek starožitností, které byly jeho celoživotní vášní. Na tuto dobu vzpomínal, že dělníci tehdy neměli tušení, jak těžko mu bylo opatřovat peníze na výplatu. Musel se vzdát svého motocyklu a to byla oběť největší, neboť na svém Wandereru, který si sám opatřil, velmi lpěl. Jaroslav Mráz začínal své podnikání s opravami rakouských lokomotiv s úzkým rozchodem. Po vzniku samostatného Československa mohl díky novým zakázkám v této práci pokračovat, i když ani výroba uzenářských strojů ani opravy lokomotiv nebyly jeho hlavním zájmem, tím spíše, že se o ně snižoval zájem a tím pádem i jejich odbyl. Jaroslav Mráz měl po celý život vášeň pro poznávání všeho nového ve vědě a technice. Již

za studií se zajímal o kompresory, které jsou základem mrazicích zařízení. V této době nebyl v Čechách a na Moravě ani jediný místní podnik na výrobu chladíren. Konečně v roce 1921 začal podle svého dávného plánu s jejich výrobou. První chladicí zařízení bylo vyrobeno pro řeznictví v Praze. Přibývalo zakázek i dělníků, kterých bylo v roce 1923 již 70 a dílny byly již patřičně vybaveny.

V roce 1923 měla Choceň o čem mluvit, neboť Jaroslav Mráz si jako první v Chocni zakoupil automobil.

Kromě řízení a provozu výroby musel být dobrý i v propagaci svých výrobků. Každé úterý jezdil do pražských jatek, kde se scházeli řezníci ze všech krajů a tam studoval jejich potřeby a zároveň propagoval své výrobky. Byl i v Paříži, kde se zajímal o použití chladíren v tamních jatkách. Slovní hříčka "Mráz na mráz" se stala sloganem firmy.

Ačkoliv se po roce 1925 v Evropě začala zhoršovat ekonomická situace a v celé republice se zavíral podnik za podnikem, Mrázova továrna nemusela práci příliš omezovat a ani světová hospodářská krize se jí velkou nedotkla, kterážto skutečnost byla dělníky oceňována. V této době Jaroslav Mráz cestuje po Evropě, kam sebou sice často bere svou manželku, ale všechny jeho cesty jsou ryze "pracovní". Poznal tak Jugoslávii, Bulharsko, Německo, navštívil Norsko, Francii, USA.

Po roce 1927 výroba chladicích strojů na amoniak (čpavek) přecházela v souladu se světovým trendem na menší stroje s chladivem kyslíčnicku siřičitého (SO₂) a metylalkoholu, což byl typ vhodný pro každodenní potřebu v domácnostech. Ledničky dnešního typu byly teprve v začátcích. Léta hospodářské krize s velkou nezaměstnaností však nebyla vhodnou dobou pro jejich výrobu. Jaroslav Mráz už tehdy věděl, že menší chladničky budou brzy nezbytnou součástí každé domácnosti. Prozatím však byli hlavními odběrateli převážně řezníci. Velkou technickou inspirací mu byla jeho cesta do Ameriky v roce 1933, ze které si přivezl několik vzorků různých ledniček.

Pod tlakem hospodářské tísně a rostoucí konkurence učinil v roce 1934 další velké rozhodnutí. Získal ke spolupráci uznávaného leteckého konstruktéra Pavla Beneše a v únoru 1935 založil poblíž Chocně leteckou továrnu. Na začátku se objevily podobné potíže jako při zahajování chladírenské výroby. Situaci komplikovala i rivalita mezi zaměstnanci obou podniků. Přes všechny tyto problémy bylo v listopadu 1935 za přítomnosti vojenské komise, neboť typ letadla byl stavěn pro ministerstvo národní obrany, zalétáno letadlo *Be60 Bestiola*. Byl to dvousedadlový cvičný letoun, se sedadly vedle sebe. Toto letadlo se vyrábělo ve velké sérii a hojně se používalo pro výcvik pilotů v akci 1000 pilotů republiky. O tento typ letadla projevil zájem také Jugoslávie a Rumunsko. Zanedlouho byl zalétnut druhý letoun *Be50, Beta*, dvousedadlový dolnoplošník, který vynikal na svou dobu elegantním vzhledem. Pro zajímavost současní letečtí nadšenci v České republice postavili letuschopnou repliku, která právě čeká na svůj zálet.

Konkurencí této výrobě se souběžně stal Bařův Zlín, dále Českomoravská Kolben-Daněk a Tatra. Přesto letecká výroba byla i po komerční stránce úspěšná. Typ *Be50* dosáhl takové obliby, že závod dostal zakázku na velkou sérii. Od základního typu *Be50* byly odvozeny další úspěšné typy. *Be51* bylo první dvousedadlové turistické letadlo s velkým doletem. V leteckém světě se začalo o choceňských letadlech mluvit.

Velkým úspěchem byla účast choceňských letadel v roce 1936 na závodech v Angers ve Francii. Tři letadla obsadila čelná místa. Na kbelském letišti se jim pak dostalo slavného uvítání českou sportovní veřejností. Tímto do ciziny proniklo dobré jméno československého letectví a vědomí jakosti české práce.

V roce 1937 byl na pařížské výstavě předváděn typ *B550*, nový dvousedadlový turistický typ, který vzbudil velký zájem veřejnosti i odborných kruhů, na základě čehož se později jednalo o prodeji licence do Francie. V témže roce byla v Praze otevřena propagační kancelář. Následovaly úspěchy v leteckém závodě v Egyptě, na celostátní letecké výstavě, v Poznani, v Bělehradě či v Helsinkách. Nejúspěšnějšími typy byly *B501* a *B502*, které dosáhly rychlostní rekordy ve čtyřech kategoriích.

Oznam pre médiá

Odosielateľ: Únia Slovákov v zahraničí (ÚSZ)

Únia Slovákov v zahraničí (ÚSZ) posielala informáciu o naštartovaní rozhlasového vysielania v RTVS/ Rádio Regina BA o živote a práci Slovákov žijúcich v zahraničí. Z iniciatívy Unie Slovákov v zahraničí (ÚSZ) sa podarilo v spolupráci s RTVS naštartovať v slovenskom rozhlase prezentáciu aktivít zahraničných Slovákov vo vlastnom vysielacom bloku. Nutnosť samostatnej relácie sa ukázala ako veľmi naliehavá, pretože slovenská verejnosť je o živote a práci Slovákov v zahraničí informovaná len veľmi nedostatočne a ak vôbec, tak neobjektívne. Po viacerých stretnutiach a rozhovoroch, predovšetkým s predsedom výboru NR SR pre kultúru a médiá, docentom Dušanom Jarjabkom, s generálnym riaditeľom RTVS Václavom Mikom, riaditeľkou TV2 Martou Gajdošíkovou, Vincentom Štofaníkom, riaditeľom rozhlasových informačných programových služieb RTVS, ako aj s Dr. Martou Mikušovou, šéfdramaturgičkou Rádia Regina sa nám podarilo vytvoriť podmienky pre naštartovanie vysielania na stanici Rádia Regina Bratislava. Relácia "Panoráma Regíny", ktorá bude ponúkať o.i. aj 10 minút informácií o Slovákoch žijúcich v zahraničí, bude mať premiéru v **sobotu 7. septembra od 10:00h - 12:00h SEČ**. Približne o **10:45h** bude odvysielaných aj našich 7 minút. Reprízu relácie si možno vypočuť: Každý pondelok od 01:00h - 03:00h SEČ, čo je vhodný čas pre Severnú Ameriku, kde je nedeľa 19:00h - 21:00h a v pondelok predpoludním austrálskeho času.

Prosíme záujemcov o spoluprácu, aby kontaktovali pani šéfdramaturgičku PhDr. Mariu Mikušovú Telefón:+421 2 32506600 - pevná linka; +421 919 246 600 - mobil E-mail: mikusova@rozhlas.sk

Materiály musia byť namerané na digitálnych nahrávačoch a musia byť zasielané na formáte MP3 do FTP schránky. Pripojenie k FTP

Server: ftp.rozhlas.sk; Login: rsi_ftp Password: ftp_rsi

Únia Slovákov v zahraničí je rada, že sa jej podarilo zrealizovať zabezpečenie pravidelného vysielania tohto veľmi potrebného a dôležitého programu. Želáme novej relácii nech letí do sveta a povie všetkým, že my, Slováci vo svete, sme nežili a že nežijeme nadarmo.

Rev. Dr. Dušan Tóth, podpredseda ÚSZ
www.usvz.de

***

Generální konzulát České republiky
v Torontu

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

03.09.2013 / 19:40

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR se na generálním konzulátu v Torontu budou konat ve čtvrtek 24. října 2013 a v pátek 25. října 2013, vždy od 14 do 21 hodin.

Dne 28. srpna 2013 prezident republiky svým rozhodnutím uveřejněným ve Sbírce zákonů pod č. 265/2013 **rozpuští** podle článku 35 odst. 2 a článku 62 písm. c) Ústavy České republiky a v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1767 ze dne 20. srpna 2013 **Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR.**

Zároveň prezident republiky svým rozhodnutím uveřejněným ve Sbírce zákonů pod č. 266/2013 **vystihlil** podle čl. 63 odst. 1 písm. f) Ústavy České republiky a podle § 1 odst. 3 a § 55 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, **volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a stanovil** jejich konání na pátek 25. října 2013 a sobotu 26. října 2013. Sůmí volební komise určila losem, že voliči v zahraničí volí kandidáty ze **Středočeského kraje.**

Hlasování bude probíhat i ve zvláštních stálých volebních okresech vytvořených při zastupitelstevních úřadech ČR v zahraničí. Na GK Torontu se budou volby konat ve **čtvrtek 24. října 2013 a v pátek 25. října 2013, v obou případech od 14 do 21 hodin.**

Zvláštní seznam voličů vedený Generálním konzulátem České republiky v Torontu je stále považován, proto není nutné, aby se voliči, kteří jsou již zapsáni, zapisovali znovu. Mohou se rovnou dostavit s platným občanským průkazem nebo cestovním pasem ke hlasování.

Voliči s bydlištěm mimo území ČR v konzulátním obvodu GK v Torontu mohou požádat o **zápis do zvláštního seznamu voličů** vedeného naším úřadem, a to buď osobně v úředních hodinách nebo písemnou formou. K žádosti je nutné přiložit kopii cestovního pasu nebo občanského průkazu nebo jiného průkazu ČR doloženého Osvědčením o státním občanství ČR a doklad o bydlišti v Kanadě (filičský průkaz, karta zdravotního pojištění nebo jiný průkaz s adresou). Voliče je možné zapast nejpozději **do neděle 15. září 2013.**

Voliči, kteří nemají bydliště v územním obvodu GK Torontu nebo sechtěji být zapsáni na zvláštní seznam voličů vedený tímto úřadem a hodlají ve volbách hlasovat na našem úřadě, mohou hlasovat na základě **voličského průkazu**, který si sami zajistí na příslušném obecním úřadě podle místa svého trvalého bydliště na území ČR, v jehož stálém seznamu voličů jsou vedeni.

Volič může požádat o vydání voličského průkazu a obecního úřadu, kde je zapsán ve stálém seznamu voličů, tj. v místě svého trvalého pobytu, a to osobně do okamžiku uzavření zvláštního seznamu, tj. 23. října 2013 do 16.00 hodin, nebo podáním doručeným nejpozději 7 dnů před dnem voleb, tj. do 18. října 2013. Toto podání musí být v listinné podobě opatřené úředně ověřeným podpisem voliče nebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem voliče nebo v elektronické podobě zaslání prostřednictvím úřadové schránky. Obecní úřad předá voličský průkaz nejdříve 15 dnů před dnem voleb, tj. 10. října 2013, osobně voliči nebo osobě, která se prokáže písemnou mocí s ověřeným podpisem voliče žádajícího o vydání voličského průkazu, anebo jej voliči zašle a to i do zahraničí. **Voličský průkaz lze zaslát na základě žádosti voliče i na adresu zastupitelstevního úřadu, kde se volič rozhodl hlasovat.**

Voličský průkaz vydává jak obecní úřad, tak i zastupitelstevní úřad, záleží jen na tom, a jakého úřadu je volič zapsán v seznamu voličů. S voličským průkazem lze při volbách do Poslanecké sněmovny hlasovat v jakémkoliv volebním okrese na území České republiky nebo jakémkoliv zvláštním volebním okrese v zahraničí.

Voliči, kteří jsou zapsáni ve zvláštním seznamu voličů vedeném Generálním konzulátem v Torontu a kteří si přejí zapsat se do jiného seznamu voličů, například po návratu do ČR v místě svého trvalého bydliště, mohou požádat o **vyřknutí**, a to buď osobně v úředních hodinách našeho úřadu nebo písemnou formou. O vyřknutí Vám vystavíme potvrzení.

Podrobné informace o volbách do Poslanecké sněmovny ČR lze získat na stránkách [Ministerstva zahraničních věcí ČR](#) nebo na stránkách [Ministerstva vnitra ČR](#).

V té době nejen letecká část továrny slavila úspěchy, ale i chladírny se vyvíjely jak po technické, tak i po organizační stránce. Významným úspěchem byl chladírenský projekt pro Baťovy závody ve Zlíně, který překonal technický rekord chlazení dosažením teploty -75 °C. Tím choceňský závod získal důležitého stálého zákazníka.

Již při svých dřívějších častých návštěvách Slovenska uvažoval Jaroslav Mráz o možném založení místních podniků. Ještě v září 1938 cestoval na Slovensko na obchodní jednání, které skončilo na zpáteční cestě havárií jeho letadla. Své pocity vyjádřil takto: „...při vší tragičnosti okamžiku jsem byl uchvácen blaženým vědomím, že jak jsem žil, tak i odejdu, v plném tempu, uprostřed práce. Díky neuvěřitelné zručnosti pilota jsme nejen přežili, ale nebylo poničeno ani zemědělské stavení, kde jsme přistáli u oken světnice, kterým na nás od prostřeného stolu hleděly vyděšené oči večeřící rodiny.“

Část 2 - PÁD

Pohnuté doby Mnichova, mobilizace a následný zábor pohraničních oblastí hluboce otfásky sebevědomím národa. Ačkoliv se první letadlo vyrobené v licenci ve Francii osvědčilo, měnící se politické poměry přerušily tuto nadějnou spolupráci. Stejně tak byly přerušeny slibně se rozvíjející styky s balkánskými státy, Bulharskem a Rumunskem, jakož i s vojenskými úřady belgickými a švédskými.

Velké rozhodnutí učinil Jaroslav Mráz též v soukromém životě. V srpnu 1939 v obavě z blížící se války poslal své děti Jiřího (17 let) a Magdalenu (15 let) do zdánlivého bezpečí zámořské Anglie. Útočištěm se měl stát přítel Josef Daněk. Dcera Jaroslava (4 roky) zůstala doma s rodiči .

Protektorát

Po vyhlášení mobilizace odešla z továrny velká část mužů. Podnik však musel fungovat dál. Do výroby se zapojoval kdo mohl, včetně studentů, kteří se rychle zaučovali. Velký otřes zažívala i ekonomická stabilita republiky. Brzy po okupaci a po zákazu výroby motorových letadel stála továrna před rozhodnutím vzdát se zcela letecké výroby nebo přijmout říšskou zakázku na větronech Kranich. Zakázka byla degradující, ale zajistila pro továrnu a její zaměstnance program na celá válečná léta. Na svém vrcholu v roce 1944 zaměstnávala tato výroba až 1700 převážně mladých lidí, ohrožených jinak nasazením na nucené práce do Německa.

Konec války

Na Mrázův podnik byla uvalena Národní správa a Jaroslav Mráz byl uvězněn. Jeho "osvobození" napomohla jeho dcera Magdalena, která se krátce po návratu ze svého válečného pobytu v Londýně, kde pracovala pro Československou exilovou vládu, dozvěděla o uvěznění svého otce. V jejich domě byl v tu dobu ubytován ruský důstojník, který jí poradil sepsat petici a získat co nejvíce podpisů za propuštění jejího otce. Tak se to údajně dělalo v Rusku, kde podobná uvěznění byla běžná. Magdalena nashromáždila několik set podpisů a unavená šla spát. Do domu přišli dva muži a požádali matku o seznam podpisů pod záminkou, že jej doplní. Oba muži i se seznamem zmizeli v nenávratnu. Nakonec se Magdaleně podařilo otce z vězení přece jen dostat. Náhodou potkala svého bývalého spolužáka, který se právě vrátil z koncentračního tábora a byl jmenován policistou se zvláštním pověřením. Ten Jaroslavu Mrázovi umožnil tajně opustit vězení.

Ironií osudu bylo, že dva vedoucí z otcova leteckého závodu, kteří byli nejservilnější k německému dozoru a byli za protektorátu vyznamenáni nejvyšším řádem, Svatováclavskou Orlicí, vstoupili do komunistické strany a postavili se na stranu nepřátel Jaroslava Mráze. Postarali se o to, že mu byl zakázán vstup do všech jeho továren.

Syn Jiří Mráz, který se po vystudování techniky stal v Anglii leteckým důstojníkem, si vyžádal po skončení války povolení k návratu domů a nechal se převelet k československému letectvu. Dostat továrny zpět se mu však nepodařilo. V dubnu 1946 byl demobilizován.

Po měsících poválečného chaosu se zdálo, že se politická situace stabilizuje. Jaroslavu Mrázovi bylo nabídnuto místo národního správce v bývalém německém podniku na výrobu válečných součástek v Hrádku nad Nisou v bývalých Sudetech. Bylo mu přislíbeno, že později by se závod mohl stát jeho majetkem náhradou za jeho znárodněné továrny. Po ztrátě podniku, který vybudoval od samého počátku a kde na samém vrcholu zaměstnával skoro dva tisíce lidí, začínal znovu ve svých 53 letech. Jeho odolnost a optimismus byly neuvěřitelné. Zásluhou Jaroslava Mráze se v továrně rozběhla výroba strojů na lisování sena a slámy. Souběžně probíhal vývoj ručních tkalcovských strojů. Další oblast vývoje byl malý diesellový motor a mechanické nůžky na stříhání plechu.

V roce 1946 byl poslán ministrem Laušmanem z ministerstva průmyslu do Ameriky. Cílem bylo seznámit se s novými technologiemi, zjistit možné obchodní příležitosti a získat nabídky na tiskařské stroje. Syn Jiří ho měl doprovázet jako tlumočník. Cesta byla úspěšná, též díky českým přátelům Jaroslava Mráze v Americe.

Únor 1948 znamenal definitivní konec soukromého podnikání. Jaroslav Mráz byl znovu zatčen a vězněn, tentokrát v Liberci. Jeho zdravotní stav se prudce zhoršoval a díky infarktu se ocitl v nemocnici. Po propuštění byl poslán pracovat do kladenských hutí. Sdílel byt s dcerami Magdalenou a Jaroslavou v Praze. Obě byly přešastné, že mohou být pospolu s milovaným otcem. Přes veškeré útrapy byl plný dobré nálady a vtipů. Pomáhal v udržování domácnosti, neb úzkostlivá čistota byla pro něho nezbytností. Každodenně dojížděl do kladenských hutí. Našel tam řadu spřízněných duší, které tam byly rovněž na převychování. Práce v horkém provozu nepřidala však jeho podlomenému zdraví.

Byl pozoruhodnou postavou československého podnikání. Dnešními slovy *workoholik*, do své práce až příliš zahleděný. Bohužel, v bipolárním světě hluboce podcenil politické aspekty svého díla. Neměl potřebného politického rozhledu, jak později poznamenal jeho syn Jiří. Přísný sám na sebe a naivní, když od druhých očekával to samé. Jak sám napsal: *Opovrhoval jsem vyšlapanými cestičkami a hledal jsem vždy svou vlastní cestu tam, kde dosud nikdo nekráčel*. Vytvořil základ podniku, jehož letadla získala světovou proslulost.

Ve věznicí v Liberci sepsal tužkou na 27 očíslovaných aršíků svou "obhajobu", vášnivý výčet svých nových nápadů a technických inovací, které se mu stále honily hlavou. "Jsem obviněn z úmyslu jít za hranice. Jaký to nesmysl, když jsem měl do půli listopadu 1948 platný pas, za hranicemi jsem byl a mohl tam zůstat. Mou jedinou vášní je práce a tvorba hodnot, kterých jsem vytvořil dost a vytvořil bych však více, kdyby mně byla dána možnost."

Tato možnost mu nikdy dána nebyla. Po operaci v Hradci Králové v roce 1953 zemřel ve věku šedesáti let na rakovinu plic. Do poslední chvíle pracoval.

Magdalena Krondlová

Zdroje: Ing. Marjáněk, Ing. Jaroslav Mráz, pozoruhodná osobnost československého podnikání. Lidové noviny. 14.4.2005; Z paměti Josefa Syrového, Z paměti Jiřího Mráze; Z paměti Magdaleny Krondlové. P.S.: O marnosti násilí. Nemyslím, že by bylo nespravedlivé uvést nacismus a komunismus jako dva důkazy o pravdivosti výše uvedeného titulku. Ověřil jsem si to znovu někdy před rokem v rozhovoru s významným kanadským novinářem a jedním ze zakladatelů skupiny *The Plastic People of the Universe* v Praze, Paulem Wilsonem. Paulovi se krátce předtím dostala poprvé do rukou knížka *It All Began with Prince Rupert*, zaznamenávající přínos českých a slovenských emigrantů a uprchlíků Kanadě. Udivilo ho, jak bohatý - hlavně v případě uprchlíků - ten přínos byl na tolika polích lidské činnosti. Všecko, co komunistické násilí docílilo, bylo vyhnání tisíců nadaných a pracovitých lidí a ochuzení země, které se zmocnilo. Ale nebyla to pouze ztráta tisíců lidí, kteří uprchli. Ten režim rovněž ukradl majetky těm, kteří zůstali a chtěli pokračovat ve své práci. Jedním z nich byl továrník Ing. J. Mráz. Jeho příběh pro nás zaznamenala jeho dcera, profesorka **Magdalena Krondlová**, která nám v minulém čísle přiblížila jinou požeňnanou uprchlickou rodinu, Janu a Luboše Fryntovy a jejich nádherných šest dětí.

Josef Čermák

***

ST. MARY'S CHURCH IN NOBLETON
PRESENTS FROM SLOVAKIA
**THE BRATISLAVA
BOYS CHOIR**

Repertoire includes Sacred (Gregorian Chants, Classical, Romantic and 20th Century sacred music), Opera, Oratorios and Cantatas, Theatre as well as a palette of Slovak Folk and modern music .

The Choir has performed in practically every European Country, USA, Canada, Russia, Ukraine in front of not only the general public but as well as Presidents, Prime ministers including Her Majesty The Queen Elizabeth II on her tour of Slovakia.
More Info at their Web site at: www.bchz.org

Saturday Sept. 14, 2013 At 7:00 PM
St. Mary's Church
190 McTaggart Dr., Nobleton, Ontario
Tickets: Adults \$15.00, Students FREE
Donna: 905-951-8060, Danka: 905-857-6369, Deacon Milan: 905-794-1141
Proceeds will go to St. Mary's Building Fund and Bratislava Boys Choir

WITH FINANCIAL SUPPORT OF THE MINISTRY OF CULTURE OF THE SLOVAK REPUBLIC

Nové divadlo v Torontě uvádí
divadelní adaptaci filmové hudební komedie
Zdeňka Podskalského a Vratislava Blažka

Světáci

Režie: Jana Fabiánová

Pátek 25. 10. 2013 20:00 hodin

Sobota 26. 10. 2013 16:00 a 20:00 hodin

Neděle 27. 10. 2013 16:00 hodin

Rezervace

(416) 463 – 3182 nove.divadlo@gmail.com

Maja Prentice Theatre 3650 Dixie Rd., Mississauga

Jihozápadní roh Burnhamthorpe & Dixie

Vjezd na parkoviště z Dixie Parkování zdarma!

© Zuzana Pásová

Zápisky od Pacifiku

(Pro číslo 14/2013)

Snad nikdy jsem si nepřipomněl ta moudrá slova rabína ... *Všechno je jinak* ... jako v posledních letech! Po celý život jsem rád četl, kupoval si i půjčoval knihy ve veřejné knihovně, v domě dokonce vyrobil tři knihovny, jednu hodně velikou, druhou a třetí o něco menší a přidal je k těm dvěma profesionálně zhotoveným, liboval si, čím více jsem v těch knihovnách měl knih, tím jsem byl spokojenější, už jsem je musel dávat ve dvou řadách, takže o těch knihách vzadu jsem ztrácel přehled, ale vždycky, když jsem někde četl o nějakém autorovi, o jeho knize, skláněl jsem se k těm svým knihovnám a někdy jsem zmíněnou knihu našel a hned jí vyjímá a otevírá a v těch knihovnách mám i několik svazků knih Karla Maye a Julia Vernea, když jsem jednou v mládí byl dost dlouho a dost vážně nemocen, četl jsem je, hlavně tedy spisy Kala Maye, ocital se na Divokém západě a stejně tak v Arabii a zapomínal na to, že mám třeba horečku. To jsou knihy, které mi jako klukovi opatřil můj děda, toho jsem měl moc rád a možná, že z jakési trvající úcty k němu požádal jsem rodiče, aby mi do Kanady kromě vážnější ba nejdůležitější literatury poslali i tyhle knihy, alespoň tedy některé. A tehdy jsem si při jejich četbě nepomyslel, že se někdy podívám alespoň v malé míře do končin, o kterých Karel May psal.

A jak kdysi napsala choť Josefa Škvoreckého Zdena Salivarová: *Kdo vždy četl, číst nepřestane*. Tak to je můj případ, jenomže čas pokročil a dochází k opakované otázce co budeme dělat, až prodáme dům a nebo až já umřu, co s těmi knihami udělá moje žena. Knihy jsou na stěhování to nejhorší, to přeče ví každý a ví to samozřejmě i ona a připomíná mi to. Uznávám, že to je pravda a když se objeví nějaký neduh, donesu do pokoje krabici a snažím se některou z těch pěti knihoven redukovat a tu si uvědomuji, jak to moje celoživotní potěšení z knih, z jejich vlastnictví, teď mi vlastně to poslední období života náramně komplikuje, protože v tom našem domě s pěti knihovnami nebudeme moci zůstat věčně, ať už z toho či onoho důvodu, ani já ani moje žena. Došlo to tak daleko, že už se mi nedávno zdál sen, už jsme prodali dům, už byly nábytek, skříně, klubovka, pohovka, koberec připraveny k naložení na stěhovací vůz, jenom knihy byly stále v knihovnách, stejně jako v bednách, které špeditéři vynášeli, ale knihovny byly stále plné a dokonce už knihy vypadávaly z polic knihoven na koberec a špeditéři se v nich brouzdali jako v rozvodněné řece a začali mi nadávat a já se bál, že se na mě vrhnou, ale oni nakonec nechali toho vynášení, na jednou se ne mě usmívali a já seděl v klubovce a kolem mne se dál kupily další a další knihy, přibývalo jich a pohybovaly se jakoby se vznášely na stoupající hladině, zmocnila se mě panika a hrůza a probudil jsem se.

Kromě nezbytných neduhů může stáří pro někoho jako jsem třeba já připravit znepokojující, smutnou proměnu věcí, které po celý život těšily, pojednou se stávají břemenem, problémem, dokonce hrůzou. A když tedy občas opět se věnuji redukcí knihoven, propadám depresi a to se marně snažím rozpomenout na moudrosti v těch knihách uložených, možná jedna z nich je o tom, jak podobné situace jako je moje vyřešit. Nic takového jsem ale zatím neobjevil.

Bývaly časy ... a není tomu dávno, kdy jsme přijímali pozvání na různé sešlosti, party a stejně tak je pořádali u nás ... ale posléze se taková setkání začala omezovat, ať z toho či onoho důvodu, ale kontakt s přáteli a známými, hlavně s těmi naší věkové kategorie případně i o poněkud staršími neustal, jenomže se děje za poněkud jiných okolností - setkáváme se v pohřebních síních, abychom se účastnili *Oslavy života* toho, který nás již opustil, kterého jsme znali, někdy výborně, jindy jen zběžně a tak se takhle setkáváme a možná, že všichni máme na jazyku otázku, kdy my jeden druhému půjdeme na podobnou *Oslavu života* (*Celebration of Life*), přítele nebo známého, který nám, pokud to snad je možné, může

poděkovat za naši účast a nebo i pěkná slova, vzpomínku na něho, už jen z docela jiného světa ... a bez našeho o tom vědomí.

***

Myslím, že velmi málo využívám informací, kterých se dneska každému majiteli počítače dostává. A tak mne napadlo podívat se na některé údaje. Jedno monitorové okno nabídlo: deset nejhorších amerických měst. Podíval jsem se na to. Od toho nejhoršího k nejméně špatnému: Tak tedy: **Detroit**, Michigan; **St.Louis**, Missouri; **Reno**, Nevada; **Cleveland**, Ohio; **Chicago**, Illinois; **Comdem**, New Jersey; **Memphis**, Tennessee.; **New Haven**, Connecticut; **Shackton**, Kalifornie; **Oakland**, Kalifornie.

Pro všechna ta města je důvodem k neblahé klasifikaci bez výjimky velmi vysoká zločinnost a stejně tak nezaměstnanost. Přitom některá z těchto měst se před léty skvěla na výsluní, svou tvář a nabídkou spokojeného života byla na čelných místech.

A když už jsem se pustil do takového hledání, tak i u vědomí toho, že záležití nemálo na tom, kdo, která společnost pořadník sestavuje a jaké parametry k tomu používá, naklepal jsem si data o tzv. nejlepších zemích světa k životu vhodných.

V závorce je *procento kladného* vyhodnocení nejlepších zemí světa:

Rakousko (83), **Francie** (82), **Austrálie** (82), **Švýcarsko** (81), **Německo** (81), **Nový Zéland** (79), **Lucembursko** (78), **USA** (78), **Belgie** (78), **Kanada** (71).

Zdá se mi tedy, že jsme si za náš druhý a snad i definitivní domov mohli vybrat lépe. Ale, deset zemí je jenom zlomek z toho celkového počtu za země či státy považovaných.

***

Jakkoli obdivuji po technické stránce ten nespočet nových zázraků telekomunikace toho či onoho jména, napadá mne nejednou, zda tohle všechno je lidstvu potřebné, zda by nestačilo, aby se vývoj zastavil u mobilního telefonu. To je ale jako bych, po vzoru budovatelů komunistických zítřků věřil, že je možno poručit nejen větru, ale i dešti. Jak ta pevná a přesvědčující snaha dopadla, je dobře známo.

Proč ale pojednou máme všichni a všechno vědět? Aniž bychom mnohdy si věděli s tou záplavou informací rady. Zde jen naivní příklad: chcete informaci, použijete *google* a pojednou je monitor plný hesel, které ale, jen v mizivém svém procentu dodávají odpověď na vaši otázku.

Velice dávno, kdy počítače byly tzv. v plenkách, pan profesor na automatiku, které tehdy počítače začínaly být součástí, varoval: Počítač je věc dokonalá. Ale když vložíte hloupou otázku, dostanete hloupou odpověď. (Řečeno i jinak: *Shit in, shit out*).

***

Moudrosti nikdy není nazbyt aneb Pýcha může předcházet Pádu, což jsem v poslední době zjistil sám na sobě. Po zranění páteře, mnoha marných léčebných zákrocích a poplatcích nakonec jsem vyhledal specialistu, neurochirurga. Doporučil večer dva různé prášky a aktivitu v bazénu, mou návštěvu ukončil konstatováním, že tenis už si nikdy nezahrají. Opustil jsem ordinaci v prabídné náladě. Ta se na druhý den poněkud zlepšila a řekl jsem si ... Co když se pan doktor mylí?

A užíval ty dva léky a dvakrát týdně docházel na cvičení do bazénu do společenství většiny žen a několika pánů pokročilejších ročníků a povzbuzen slovy naší aktivní sportovkyně a přítelkyně z Německa: „Neměj strach, tělo se s tím samo vypořádá!“ začal jsem si namlouvat, že ta lapálie snad nebude tak zlá.

Za tři neděle jsem opět lehce začal s tenisem. Nejprve na zdi, pak na kurtě. A liboval si a kapku se i chlubil jaký jsem pašák a po pár spokojených měsících se dopustil kardinální hlouposti, přihlášení na klubový turnaj. Po dlouhé přestávce a nemožnosti servírovat, nedbal opatrnosti a v jednom týdnu hrál čtyřikrát.

Výsledek se dostavil, ač v mírnější míře. Ale moje sebevědomí dostalo řádku. (Tohle je sice ryze soukromá informace, ale možná, že některému z laskavých čtenářů zabráni dopustit se podobné neprozřetelnosti).

***

Začnu tím nejméně příjemným, leč dneska už tak běžným, s čím se v různé podobě našinec setkává. Mnohdy je však považován za mamlasa.

V místním tisku byl oznámen koncert šestačtyřicetiletého muže mnoha talentů, Harry Connick Juniora. Nejnižší cena v reklamě uvedená zdá se pro umělce takového kalibru dost solidní i zavolá do divadla, aby si vstupenku zakoupil. Dozvídá se, že u pokladny Queen Elizabeth Theatre to možné není, jen na online anebo přes *Ticket Master* předprodej. Shledává, však, že místo dřívějších dvou či tří dolarů extra, činí předprodejní poplatky k reklamou uvedené ceně pakatel: plných 30 procent. Rozhodnut nedělat ze sebe hlupáka, volil jsem případnou možnost nákupu tzv. *rush tickets* přímo před představením, což bývá (či bývalo) zvykem u koncertů klasické hudby. Případně od návštěvníka, který svou návštěvu koncertu musí zrušit a lístek nabídne ke koupi. Zde důležité připomenutí: vstupenka zakoupená u pokladny koncertní síně není předprodej a nemá obsahovat extra poplatky.

A tu vidí, že dvě pokladny jsou otevřené a lístků ještě dost, navzdory informaci na internetu o pouhých čtyřech vstupenkách k dostání za tu nejnižší cenu plus 30 procent. To je ale jen první část překvapení. Ta druhá? Cena zahrnuje oněch 30 procent předprodejních poplatků! Basta fidli, co se divíš, chlapče, jsi přece v olympijském městě Vancouveru, kde leccos je možné.

Nicméně, oděn hroší kůží kupuji vstupenku a netrpělivě čekám na Harry Connicka Jr., aby mu pomohl zapomenout na tu očividnou zlodějnu.

Koncert je vysoké úrovně a mistrovství (prominout se dá i malinko showmanství jednoho sólisty). Trval bez přestání dvě hodiny deset minut! A H. Connick Jr. zpíval, hrál na piano, krátce na trubku, varhany. Vedl příjemné a vtipné proslovy k divákům. Fyzicky nepochybně velmi namáhavé dvě hodiny.

Na internetu je seznam po Vancouveru následujících koncertů, jejich počet v rozmezí tří měsíců je něco přes dvacet, v nejednom případě není mezi dvěma koncerty v různých městech ani den volna, což vzbuzuje oprávněný úžas nad vitalitou tohoto pokračovatele svých slavných předchůdců, F. Sinatry, D. Martina a jiných, navíc ale rozsáhlostí talentu ještě bohatšího.

(K dokonalému obrazu viz Wikipedia ... bohatá aktivita pochopitelnější snad pro devadesátiletého než šestačtyřicetiletého).

Třicet procent extra poplatků ke vstupence pro ty, kterým jsou určeny, připadá v porovnání k odměně pana Connicka a jeho třináctičlenného souboru hotové bohatství porovnáno vynaloženým úsilím!

***

V poslední době je možné se dočíst různá hodnocení činnosti a charakteru prezidenta dr. E. Beneše. Ač z větší části vychází z citace z knihy prof. V. Černého, ve svém článku *Dr. Edvard Beneš: Jak ho viděli jiní* dr. J. Čermák nabízí stručný, ale dle mého názoru jeden z neobjektivnějších názorů na tohoto významného československého státníka, stejně jak nemálo rozporuplné osobnosti a charakteru.

Vladimír Cícha-Vancouver

***

SOKOL TORONTO
Vás srdečně zve na

SPOLEČENSKÝ VEČER - ZAHÁJENÍ SEZONY 2013/2014
"ALL YOU CAN EAT SPAGHETTI DINNER"

Den:	sobota 7. září 2013
Čas:	17:00 hod.
Místo:	Kostel Sv. Václava 496 Gladstone Avenue, Toronto
Večeře:	Dospělí \$10.00 Děti 6.00 Včetně kávy, limonády, ovoce a zmrzliny

PROGRAM

Důležité informace a program sezóny 2013/2014 zápisné, hry a dobrá pohoda.

*****
PŘIHLAŠTE SE CO NEJDŘÍVE U SESTRY MARIE CRHAKOVÉ
EMAIL: MARIECRHAK@YAHOO.CA Tel: (416) 242 - 5914
*****

Karty Vaška Fanty

Vlastně se nejedná o obyčejné karty, ale o slepeckou hru *Qardo*. Hraje se s kartami velikosti 5x5 cm. Na jednotlivých kartách je osmkrát osm symbolů, čili dohromady se jedná o 64 karet. Jednotliví hráči sbírají dvojice karet. Letos se hrálo již po čtvrté jakési české mistrovství vyřazovacím způsobem. U finálového stolu ve středisku na Dědině v Praze dne 18. května 2013 seděli svorně napůl muži a ženy - dva a dvě. Nakonec zvítězil Lukáš Uher před loňskou vítězkou Petrou Ševčíkovou. U zrodu této hry stál Mgr. Václav Fanta, který hru vymyslel a navrhl. Dnes je tato hra rozšířená mezi nevidomými na Slovensku, v Polsku, Německu a v Kanadě. Své hráče má i ve Střední Americe a Austrálii.

VÁCLAV FANTA

Jelikož Václav Fanta byl v těchto dnech v Kanadě, zeptali jsme se ho i na další otázky ze života nevidomých. Narodil se v roce 1940 a vystudoval Střední průmyslovou školu grafickou, kterou ukončil v roce 1958. O devět let později ukončil na FAMU obor fotografie. Pracoval pro ČSAV a pro Mladou frontu v oboru reklamní a módní fotografie. V 60. letech vystavoval v Montrealu. Mezi nejzajímavější práce patří seriál fotografií z výlovu rybníků v jižních Čechách. V letech 1975 a 1980 navštívil Mexiko. Cestou se mu podařilo udělat výstavu fotografií na lodi *Oranienburg*. Druhá cesta byla na lodi *Gera*, která plula z Rostocku přes Hamburk, Antverpy a Lisabon do Mexika. Od roku 1990 je nevidomý.

Musel se tedy v dosti pozdním věku naučit Braillovo písmo. Je zajímavé, že v češtině pamatuje tento druh komunikace i na interpunkci. Psaní se dělá jehlicí přes šablonu a odzadu (podobně jako v hebrejštině). Někteří nevidomí dokáží zapisovat daleko rychleji než písáčky na psacích strojích či počítačích. Čtení je většinou však pomalejší, protože je nutné rozeznat všech šest bodů. Po roce 1990 se věnoval *Katolické nadaci pro nevidomé*.

Jednou z důležitých činností je cestování. Díky této nadaci bylo možné navštívit řadu poutních míst. Slepí se snaží zachytit atmosféru místa. Důležitá je i rekreace a sport. Při jakémkoliv sportu je nutný doprovod. V moři může slepec velice lehko ztratit orientaci. Navíc nevidí nástrahy, které jsou spojené s vlnami. Přestože Václav Fanta dokáže plavat, sám si do vody netroufne. V tom je pro něho výhoda bazénů, kde se poměrně lehko orientuje. Katolická nadace pro nevidomé zanikla v roce 2000 s tehdy přijatým zákonem o neziskových organizacích.

Od roku 2004, kdy vznikl slepecký soubor *Vokál klub* je Václav Fanta aktivní zde. V roce 2006 vydal tento soubor cédéčko *Cantum Laudate*, na kterém najdeme kromě středověké hudby i skladby W. A. Mozarta, Leoše Janáčka a několik spirituálů.

Co je důležité, Václav Fanta je i skvělým vypravěčem a také neuvěřitelně šikovným kutilem. Na vlastní oči jsem viděl, jak dokázal opravit a zrenovovat zahradní lavičku.

A k čemu je skeptický? Nevěří moc na to, že slepci dokáží fotografovat nebo malovat. Tvrdí, že hmat je trojrozměrný a nevidomí mají velký potenciál právě při trojrozměrném modelování.

Aleš Březina, foto Maria Gabánková

***

Fiddler's Dell Bar & Grill

Since 1954
Licensed under L.L.B.O.

Evropská a kanadská kuchyně

Slovenský i szegedinský guláš s knedlíky, smažený sýr, řízek!

V neděli, v pondělí a ve středu můžete mít populární křidélka!

Dvacet točených domácích i dovezených piv

Velká obrazovka, na které můžete sledovat přímé fotbalové i hokejové přenosy!

Na vaši návštěvu

na 781 Annette St. (křižovatka Jane St.) v Torontu

se těší

Jozef Karol; Tel.: 416/767-8882

**TOČENÝ PILSNER URQUEL A CZECHVAR
V ZÁPADNÍM TORONTU!**

PORTRÉTY, KRESBY, OLEJOMALBY, KOLÁŽE

Kyla

MARIA GABÁNKOVÁ

TEL.: (416) 535-8063

www.paintinggalleries.net

e-mail: gabankova@paintinggalleries.net

Dvě kulatá výročí v evangelickém kostele sv. Pavla

Ono to výročí opravdu kulaté bylo jen jedno. To druhé bylo zaoblené jen z jedné strany. Začnu s tím poctivě kulatým.

Margita Sadloňová 90 - Narodila se 7. srpna 1923 v Krokavě. Doma prošla evangelickou školou a náboženství a církev v jejím životě hrály významnou roli celý život. Do Kanady přišla za svým otcem v roce 1948. Přihlásila se do evangelického kostela na Simcoe Street. Tam také bylo požehnáno jejímu manželství s Rudolfem Sadloněm, čs. legionářem, který sdílel její náboženství. Byli dvojicí, která

pracovala ve sboru všude, kde jejich práce bylo třeba. Margita Sadloňová je své církvi věrná do dnešního dne, poslední léta v kostele Sv. Pavla na Davenport Road v Torontu, kde ji, myslím, uvidíte při všech bohoslužbách. Poněvadž pracovala jako návrhářka dámských šatů, dosud patří mezi nejlépe oblečené ženy ve sboru. Také výborně vaří. Se sebou se jinak nemazlí a zřejmě jí to jde k duhu.

To jen z jedné strany zaoblené výročí patří pastoru evangelické církve sv. Pavla v Torontu (a vlastně polovině Ontaria), Rev.

Ladislavu P. Kozákovi, který poprvé spatřil světlo světa 16. srpna 1948. To v Československu nebyl dobrý rok (Margita Sadloňová měla důvod, proč se ten rok odstěhovala do Toronta). Ve skutečnosti to byl rok tak špatný, že církevníci rev. Kozáka musí být šťastni, že se se světem hned nerozloučil a neodebral se do nepochybně lepšího světa, odkud přišel. Zůstal. Zůstal a rozhodl se stát se knězem. Na studia teologie ho připravil farář Matej Tasler, který ho vedl i v budoucím duchovním životě. Poněvadž o něm bylo známo, že není stoupencem komunistického režimu, na Slovenskou evangelickou fakultu byl přijat až při třetím pokusu. Po jednom roku studia byl odveden a nastoupil vojenskou službu. Po skončení studia působil jako asistent na fakultě a současně jako duchovní správce - kaplan v Bratislavě. V roce 1987 mu bylo tehdejšími církevními a státními úřady zabráněno pokračovat v církevní práci, ke které se vrátil až po pádu komunismu v roce 1990. (V letech 1987-1990 pracoval v nemocniční knihovně a po 17. listopadu 1989 pracoval jako novinář v ČSTK v církevním zpravodajství). V roce 1990 byl předsedajícím biskupem dr. Rudolfem Košťalem pověřen založit a vést redakci Duchovního života.

Krátce na to byl povolán do sboru slovenskej ev. a. v. církve Sv. Pavla v Torontu. Do Toronta s rodinou přibyl 14. listopadu 1991 a po absolvování kolokviální zkoušky byl instalován 26. května 1992.

Rev. Kozák mluví řadou jazyků, včetně hebrejštiny a řečtiny. Před několika lety, když polský luteránský farář v Torontu umřel, skupina jeho církevníků požádala rev. Kozáka, aby se stal i jejich pastorem. Mimo jiné problémy tu byla skutečnost, že rev. Kozák nemluvil polsky. To bylo vyřešeno tím, že se polsky naučil a nyní někdy káže třikrát v jednom dni, z toho jednou polsky. Také hraje na fujaru, s manželkou Katarinou navštěvuje nemocné a oba pomáhají při každoroční výrobě nudlí, klobás a jitrnic. Hlubokým zážitkem pro mne byla účast na několika pohřbech, které vedl. Bylo to, jako kdyby celou duši vložil do prosby k Bohu, aby přijal zesnulého.

Oběma oslavencům jejich církevní sbor udělal v patřičný den oslavu. Oslavy devadesátých narozenin paní Sadloňové jsem se nemohl zúčastnit, ale zúčastnil jsem se oběda na oslavu pětadesátých narozenin rev. Kozáka. O tom, jak dobrý oběd to byl, si dovoluji citovat předsedu Masarykova ústavu, Františka Ječmena: „Tenhle oběd by nedělal ostudu ani nejlepšímu hotelu.“ Takže si zaslouží, aby byla vzdána čest všem, kteří se o něj zasloužili. Tak tedy:

Oběd připravil Ženský krúžok Maria a Marta, jehož předsedkyní je Ružena Lovasová. Skvěle ho uvařil Ján Hložan (báječná hovězí pečeně). Samozřejmě byly i připitky a zdravice. Program ekonomicky řídila Vera Petkovská, úvodní zdravici pronesl Igor Peressényi, za církevní sbor sv. Kříže v Kitcheneru promluvil předseda Michal Goda, za sbor sv. Matúša v Smithville Mária Bálintová, a za polský církevní sbor sv. Jana členka předsednictva Jolanta Bieniek. Za domácí církevní sbor sv. Pavla promluvili finanční tajemnice Zuzana Skálová, předseda finančního výboru Daniel Lovás a (výmluvně) předseda církevního sboru sv. Pavla, Ján Petkovský. Za Klub Dolnozemsých Slovákov Vojvodina oslavence pozdravil Michal Pavlis a za MMI předseda František Ječmen.

Pokud vím, oba oslavenci své narozeniny ve zdraví přežili a my jim přejeme hodně zdraví a spokojenosti do příštích kulatých výročí.

Josef Čermák

***

Pocta pro Vladimíra Cíchu Vyhodnocení literární soutěže Polabského knižního veletrhu 2013 na téma 100 let Bohumila Hrabala

Do soutěže bylo zasláno 27 prací od 22 autorů, z toho 3 v kategorii do 18 let, 10 prací bylo v oboru poezie, 17 v oboru próza. Dvě autorky nectily téma a byly vyřazeny.

Porota ve složení: Jan Řehounek, spisovatel, předseda klubu čtenářů Bohumila Hrabala, Helena Liptáková, ředitelka Městské knihovny v Nymburce a jednatelka Klubu čtenářů Bohumila Hrabala, PhDr. Jaroslav Rejmond, literární historik, Honza Mandelík, básník a milovník díla Bohumila Hrabala, vyhodnotila soutěž takto:

Kategorie do 18. let: 1. cena - Pavel Antoň, Poděbrady: Vzpomínky z větví

Kategorie nad 18 let: Poezie: 1. cena - Vladimír Cícha, Vancouver, Kanada: Pábitel neumírá

Próza: 1. cena - Ludmila Píšová, Loučeň: Pane Hrabale... Porota konstatovala, že do soutěže nebyl zaslán ani jeden příspěvek, který by nespĺňoval kritéria kvality.

Všetchna díla s výjimkou vyřazeného příspěvku budou zařazena do speciálního čísla zpravodaje klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábitel, který vyjde na začátku roku 2014.

Veřejné vyhodnocení soutěže s předáním cen a diplomů se uskuteční na Polabském knižním veletrhu na výstavišti v Lysé nad Labem v sobotu 7. září 2013.

***

Chcete sledovat a ovládat
TV vysílání z pohodlí
Vašeho gauče?

Káblówka
online TV The future of IPTV

Česká a Slovenská televízia .... jednoducho a bez počítača!
www.kablovka.com

EXPERIENCE EDENVALE AERODROME
A beautiful place to fly and dine

- Bistro 26 Restaurant
- Hangar Rentals
- Czech Manufactured Ultralight Aircraft for sale
- Self Serve Fuel Station
- Runway Lights
- Automatic Weather Observation Station (AWOS)

5195 Hwy 26 East | Stayner, ON | L0M 1S0 | Tel: (705) 428.3112
www.edenflight.com | www.bistro26.ca | info@edenflight.com

For reservations please call (705) 428.4703 or email us at info@bistro26.ca

EDENVALE AERODROME BISTRO 26

Neuvěřitelný zázrak v Orlických horách

Tyhle hory jsem dosud opomíjela, ani nevím proč. Letos jsem se pokusila moji absenci dohnat. Co vám mám povídat, samá nádhera, louky, lesy, jeřabinové stromy a břízy lemující cesty a malé silničky. Odstíny zelené co snad ani nejsou na žádné paletě a namodralý horizont, který to vždy dokonale a umělecky celé uzavírá. A ten zázrak? Stal se! V úplně nepatrné maličké víscie blízoučko Polska, dokonce se k ní poslední kilometry jede silničkou po česko polské hranici a poblíž ubíhající řeky Divoké Orlice.

Jsme v Neratově. Na tom by nebylo nic tak zvláštního, ale v téhle mrňavé víscie se opravdu stal zázrak. Obec byla kdysi osídlena Němci a nesla název Bärenwald, založená byla v 16. století za což vděčila nedaleké sklárně - mívala kolem tisíce pětiset obyvatel. V obci se tehdy nacházel i malý dřevěný kostelík a místo samé proslulo jako místo poutní potě, co zde nechal tehdejší farář vyřezat malou dřevěnou sošku panny Marie - začalo se mluvit také o zdejších léčivém prameni a dychtivých poutníků každým rokem přibývalo. Kostelík nestačil a tak v roce 1723 spatřil světlo světa nový překrásný barokní kostel *Nanebevzetí panny Marie*. O co, byla menší zdejší víska o to, byl větší chrám. Čtyřicet metrů dlouhý, devatenáct široký a dvacet metrů vysoký. Stavba byla i netradičně situována sever - jih, čímž se docílilo působivého umístění vysoko nad údolím Divoké Orlice. Jména těch, kteří stáli, za touhle mimořádnou stavbou tvoří jen dohady. Poutní místo sloužilo věřícím až do doby druhé světové války. Po válce zde nikdo nezůstal - obyvatelstvo bylo jen německé. Neratov vlastně zmizel z mapy. A také kostel začala provázet smůla. V květnu 1945 dostal zásah pancéřové pěsti od Rudé armády, od kterého vznikl tak mohutný požár, že se dokonce roztavil i věžní zvon. Zánik kostela byl započat. Chátrání bylo obrovské, opravy žádné. V roce 1957 spadly promáčené zbytky kleneb, kostel dle zachovalých fotografií připomínal obdobné stavby po bombardování Drážďan. Na kostel byla uvalena demolice, první v roce 1960, byla odložena pro nedostatek financí. Na druhou v roce 1973, opět chyběly finance, neboť jejich výše stačila pouze na odvezení vzácného rokokového schodiště do parku jistého konkrétního zámku. Demolice se opět nekonala. V roce 1992 byl kostel zapsán do seznamu státních kulturních památek.

A konečně začal zázrak. Za ním každopádně stál a stále stojí zdejší pan farář Josef Suchár, který se sem nechal přeložit již v době komunismu. Nápad na obnovu barokního díla měl pevně v hlavě. Schválení nakonec od pana biskupa obdržel ale s podmínkou, že se současně obnoví obec a její život. Pan farář přesvědčil dvě rodiny k trvalému nastěhování, šlo o rodiny pěstounské, které se staraly kromě vlastních dětí i o děti cizí. Tohle byl počátek. Dobrovolníků a lidí zapálených pro vzkříšení církevní památky přibývalo. V roce 1990 se konala opět pouť - venku, následující rok už ve svépomocně uklizeném prostoru kostela. V roce 1992 založil pan farář Sdružení Neratov a postupně zde vzniklo i pět chráněných dílen a tím i pracovní příležitosti v chráněném prostředí pro lidi se zdravotním postižením. Sdružení pracuje s ročním rozpočtem dvaceti milionů, přičemž 40% dodává stát, 50% vydělá sdružení a dílny a zbytek tvoří sponzorské dary. Díky úspěšnému projektu *Orlické baroko v proměnách času* probíhají opravy, v roce 2006 byl kostel zastřešen částečně prosklenou střechou. Hrubé kamenné zdivo obvodních bočních stěn má připomínat ty nejhorší doby, které kostel v Neratově zažil, stejně tak i strohost použitého kamene, betonu a dřeva ve vlastním interiéru a architektonicky moderně pojatá prosklená střecha dobu novou a lepší. Teple žlutá ozdobná omítka průčelí kostela dokonale zdůrazňuje jeho barokní zrod.

Stojíte-li uvnitř kostela, máte dojem, že jste blíže k Bohu a nebi. Římský Pantheon? Ale vůbec ne, zázrak v malé české víscie Neratově skoro na polských hranicích. A zázrační lidé, kteří to dokázali!

Jana Fafejtová - Praha, Foto: Wikipedia

***

Mind & Body Integrated Medicine Clinic a Gallery
Invites you to the opening of an exhibition of art of

Victoria Pearce

Opening: October 5, 2013 at 5 pm
2921 Lakeshore Blvd. West, Etobicoke

We are excited to introduce in our gallery Victoria's amazing work. Her images evoke questions beyond our material world and make us wonder what else is beyond her horizons of floating nests and spectacular flowers. Victoria's dramatic skies have become her signature, inviting the viewer to consider the heavens while pondering the wonders of a flower's bloom. Her flowers painted from the perspective of an ant provide striking contrast to the clouds and sky that frame these still life images.

Each of Victoria's paintings begins with a line from a poem or prayer, providing her a kind of mantra she uses to distill the healing energy that defines her process. (Victoria is a Reiki Master as are some of our practitioners)

Victoria's most recent series includes extensions of the original image in which she further explores the energy of the study. The additional panels include close ups or abstractions of the primary image inviting the viewer to more closely explore the original inspiring image.

Each piece of her work is a reflection of the healing energy which is part of her morning ritual, paddling the waters near her cottage on the edge of Algonquin Park. The graphic painterly texture of the sculptural tree forms are played against the peaceful mist of the early mornings.

Born in southern Ontario, Victoria has continued to study at the Halliburton School of Fine Arts and the Burlington Art Centre.

Enterprise Travel

Formally Nitra Travel

blanka@premieregroup.com
dianab@premieregroup.com

- Tailor Made Holidays
- Travel Insurance
- Ocean/River Cruises
- Air Tickets

1221 Yonge Street (at Summerhill subway)
Toronto, M4T 1W4
Tel: 416 504 3800
Toll Free: 1 800 825 7577
Fax: 416 598 1311
Monday to Friday: 9:00 AM - 5:00 PM
Saturday: By appointment

MEMBER OF:

CLIA CANADIAN TOUR OPERATORS ASSOCIATION INC. 1810380

Go, See, Experience

Nevídaná bitva o Super Cup v Praze se otočila štěstím zády k Čechovi

Eden konečně fotbalovým rájem

Super Cup, tedy elitní pohár. Od roku 1973 v něm střídavě měří síly dvou nejvýznamnějších klubových soutěží Evropy, které měly různé názvy, ale počínaje rokem 2010 je představují nejlepší mužstva Ligy mistrů a Evropské ligy. O tenhle veledůležitý pohár se nehrálo pouze v letech 1974, 1981 a 1985 a to z různých důvodů. Politických, termínových a v posledním případě šlo o neblaze známou tragickou událost, která se stala právě při fotbalu v pětáosmdesátém roce v Bruselu. Až do roku 1997 se soubor těchto gigantů odehrával ve dvou zápasech, v nichž si oba celky vystřídal domácí prostředí, ovšem počínaje následujícím ročníkem 1998 šlo už jen o jedno utkání, které se až do loňska uskutečňovalo pouze na jednom místě v Monte Carlu.

Teprve od letošku se Super Cup opět přesunul mimo monacké knížectví a prvními dějiště jeho dalšího pokračování se stala stovětátičká matička měst Praha. Netřeba zdůrazňovat, jak velký diplomatický úspěch českého fotbalu to byl. Mimochodem podle médií šlo o válku dvou nejvýznamnějších fotbalových trenérů na světě v současnosti a shodou okolností obou z Pyrenejského poloostrova. Dvačtyřicetiletého Španěla Pepa Guardioly a o osm let staršího Portugalce José Mourinha. Pikantností je i to, že ten první teprve nedávno převzal Bayern Mnichov a druhý FC Chelsea. Ten už podruhé ve své velkolepé kariéře. Tímto bitevním polem se stal stadión pražské Slavie ve vršovickém Edenu beznadějně vyprodán 17686 diváky, který měl tu čest se zaplnit především fanoušky obou soupeřů. Těch ze sousedního Německa bylo pochopitelně více, přičemž na české příznivce, kteří přes internet museli o vstupenky losovat, pochopitelně kromě čestných hostů, zbylo pouhých 1614 míst...

Bleskový úder Chelsea

Ti převážně a pochopitelně drželi palce londýnskému celku, jehož dres už devátou sezónu obléká jeden z nejuznávanějších světových brankářů a dlouholetý kapitán reprezentačního mužstva České republiky Petr Čech. Věk takové Chelsea už v 8. minutě udeřila, když po jednoduché učebnicové akci Hazarda a Schürrleho otevřel skóre Španěl Torres. Okamžitě bylo jasné, že takový fotbal na české scéně ještě nikdy viděn nebyl a sotva ještě někdy bude! Oboustranně rychlá kombinační hra s dokonalým ovládním míče a obdivuhodnou střeleckou pohotovostí do přestávky změnu stavu už nepřineslo.

Škoda hloupého faulu?

Za to druhý poločas se proměnil v přesypací hodiny. Na jeho začátku měli jasnou převahu Mnichovčané, kteří vyhrávali většinu osobních soubojů a na svých kopačkách drželi balón, jako by ho k nim měli přilepený. Není divu, že Francouz Ribéry vyrovnal. Když se ovšem zdálo, že Bayern svého protivníka převálcuje, Londýňané znovu zvedli hlavu. Nejdříve stoper Bayernu Dante uklouzl v pokutovém území, avšak Torresovu střelu zlikvidoval brankář Neuer. Do dalších velkých příležitostí anglického celku se dostali Hazard, Ivanovič, který hlavou trefil břevno i Luiz, s jehož hlavičkou si však Neuer poradil. Jenže v 85. minutě čáru přes rozpočet Chelsea udělal Brazilec Ramires hloupým faulem na Götzeho, po němž dostal druhou žlutou kartu, musel opustit hřiště a jeho spoluhráči za nerozhodného stavu 1:1 šli do prodloužení o deseti.

Chybělo pět vteřin!

Ani to však Mourinhovi svěřence nezastavilo, protože Belgičan Hazard znovu dostal Chelsea do vedení. Na to ovšem armáda fotbalového generála Guardioly reagovala drtivým tlakem, během něhož doslova čaroval Petr Čech. Při jeho skvělých a reflexivních zákrocích se tajil dech! Neuvěřitelnými způsoby zabránil šanci Shaqiriho, v rychlém sledu za sebou zázračně a ve výskoku gólovým hlavičkám Mandžukiče i Javi Martinez, v poslední chvíli vyrazil perfektní trestný kop Ribériho a v momentě, kdy už byl překonán, míč po střele Shaqiriho na brankové čáře zastavil Ashley Cole!!! Když rozhodčí Jonas Eriksson avizoval, že druhé prodloužení bude ještě nastaveno o jednu minutu, snad celý fotbalový svět při pohledu na tohle fantastické divadlo už byl přesvědčený, že Chelsea těsný náskok udrží. Avšak střídající Španěl Javi Martinez po dalším mnichovském závaru před Čechovou brankou přece jen rozvlnil jeho síť. Stalo se to přesně ve chvíli, kdy z nastavené minuty zbývalo do konce pouhých pět vteřin! Neuvěřitelně...

Čech si sáhl

Takže za stavu 2:2 musely rozhodnout, jak oficiální fotbalová terminologie říká, střely ze značky pokutového kopu. Prostě penalty, v nichž začínal Bayern a prvních devět, které šly v elitní mezinárodní

společnosti fotbalových hvězd takhle za sebou, bylo úspěšných. Černý Rakušan Alaba - Brazilec Luiz, Němec Kroos - Brazilec Oscar, Němec Thomas Müller - Angličan Lampard, Francouz Ribéry - Angličan Ashley Cole. Švýcar Shaqiri... Přitom právě při penaltě Shaqiriho si Čech na balón alespoň sáhl. K pátému pokusu Chelsea se postavil černý Belgičan Lukaku. Na první pohled bylo patrné, jak je rozřesený, téměř se nerozdebhl a Němec Neuer v brance Bayernu po úspěšné robinzonádě mohl se svými spoluhráči těsně před pražskou půlnocí slaviti! Navíc to pro jeho mužstvo byla i neuvěřitelná odvěta za loňské finále Ligy mistrů, v němž navíc na domácím hřišti v Mnichově podlehl Chelsea rovněž po nerozhodném prodloužení, tehdy 1:1 a na penalty 3:4!

Zatím pouze kvintet

V týmu poražených tohle nejhůře prožíval zřejmě Petr Čech, k němuž se po heroickém výkonu štěstí opravdu otočilo zády. Sklesle říkal: "Míč se mohl odrazit kamkoli, ale pro nás nešťastně se dostal zrovna k Javi Martinezovi. Jsem hodně zklamaný. Vždyť nám stačilo jen pět vteřin a stali bychom vítězi. Zápas to však byl skvělý." Nutno poznamenat, že se Čechovi Super Cup nepodařilo vyhrát ani na podruhé, neboť loni Chelsea ještě v Monte Carlu podlehla Atlétiku Madrid 1:4. Což znamená, že touto trofej se zatím může pyšnit pouze pět českých fotbalistů. Podařilo se to v roce 1999 Pavlu Nedvědovi s Laziem Řím, 2001 Vladimíru Šmicerovi s FC Liverpool, 2007 Marku Jankulovskému s AC Milán, 2008 Radku Širlovi se Zenitem Petrohrad a zatím naposledy 2010 Tomášovi Ujfalušimu s Alétkem Madrid...

Mourinho se zlobil Situaci v Edenu těžko rozdýchával také trenér FC Chelsea José Mourinho, který se nemohl smířit s vyloučením Ramirese a postiženého Götzeho nepřímo obvinil z toho, že simuloval: "Bylo to nespravedlivé. Znovu se mi potvrdilo, jak vedení Evropské fotbalové federace UEFA v poslední době postupuje proti týmům, které trénuji. Podle mého názoru švédský rozhodčí Eriksson měl Ramirese jen slovně napomenout. Jeho rozhodnutí přineslo závažné důsledky, protože jsme prohráli, i když jsme byli lepším týmem..."

Načasovaná korunovace Ribériho Jeho protějšek Pep Guardiola mu však oponoval: "Lepší jsme byli my. Vždyť naše mužstvo na soupeře vyslalo třicet střel a vynikalo skvělým pohybem i držením míče. Celkově to však byl neuvěřitelný zápas." Štěstím zářil i levý záložník Bayernu Franck Ribéry: "Co víc jsem si mohl přát? Včera jsem byl vyhlášen nejlepším hráčem uplynulého ročníku Ligy mistrů a dnes jsem se dopracoval se svými spoluhráči k tomuto významnému poháru. Navíc po takhle fantastickém utkání."

JAROSLAV KIRCHNER, Praha

Plzeň v Lize mistrů

Po výhře 3:1 v Plzni, kdy třetí branku vstřelil v 90. minutě Duříš, jela optimisticky naladěná Plzeň do slovinského Mariboru. Necelé tři minuty stačily a hosté šli znovu do vedení, když Horváthův pas špatně zpracoval Rajtoral, ale míč se odrazil k Teclovi pálicímu neomylně k tyči.

V daném okamžiku Maribor potřeboval tři góly na prodloužení, čtyři na postup. Obrana Viktorie přitom pracovala spolehlivě. Borci ze západu Čech se posouvali v kompaktním bloku a nechávali domácí kombinovat jen kolem půlící čáry. Když už se borci Mariboru dostali na dostřel, stačil Čišovský před Tavaresem míč v poslední chvíli ukopnout stejně jako před Cvijanovičem, v 19. minutě pak při dělovce Mertelje čaroval Kozáček. Domácí borci kontrolovali hru, v přestávce byl rozdíl v držení míče 61:39 pro Maribor. Jenže efekt byl nulový. Nebýt několika podklouznutí Rajtorala a Limberského na deštěm rozmáčeném trávníku, nemohli Slovinci na nebezpečné výpady ani pomýšlet. Plzeň v Mariboru při dvanáctém utkání v předkole Ligy mistrů opět zvítězila tentokrát 1:0 a teprve jako druhý český tým po pražské Spartě dokázala dvakrát projít do hlavní fáze nejprestižnější klubové soutěže starého kontinentu.

Plzeň v základní skupině D bude hostit 17. září Manchester City. Dále má ve skupině vítěze Ligy mistrů a Superpoháru Bayern Mnichov a CSKA Moskva. Těžko si lze představit těžší skupinu. sport.cz/abe

Czech Hockey Games

V úvodu sezóny Češi prohráli s Finy 1:3 a Švédy 0:3, ale zvítězili nad Rusy 2:1.

Na čele Plzeň a Sparta, Liberec o bod zpátky

S napětím se očekávalo utkání dvou vedoucích týmů v 5. kole. Vedoucí Plzeň hostila druhou Spartu. Zápas však nesplnil očekávání a skončil se bez branek 0:0. Obě mužstva tak doposud ztratila pouhé dva body za tuto remízu. V následujících zápasech Plzeň zvítězila v Uherském Hradišti 3:1 a zdolala Olomouc doma 3:2. Sparta hrála dvakrát doma a pokořila Příbram 4:0 a Ostravu 4:1. Šokem byla prohra Slavie s Teplicemi 0:7. Jedná se o největší prohru sešivaných v lize. Pouze ve finále Československého poháru v roce 1963 utrpěli červenobílí větší debakl, když prohráli po remíze 0:0 doma v Bratislavě se Slovanem 0:9. Vedení klubu zareagovalo milionovou pokutou pro realizační tým a půlmilionovou za každý nevyhraný zápas z následujících třech utkání. Slavia pak vyhrála v Brně se Znojmem 1:0, v poháru rozdrtila Chomutov 7:0, ale prohrála v Jihlavě 1:2, ačkoliv ještě dvacet minut před koncem vedla 1:0 a hráči musí opět platit. Brno reagovalo na prohru se Slováckem 0:2 výměnou trenéra Ludevíta Gmely za Václava Kotála. V souboji nováčků Bohemians 1905 porazili Znojmo 2:0, ale v zápětí vypadli v Poháru s Domažlicemi 1:2.

Tabulka Gambrinus ligy

1. Plzeň	7	6	1	0	20:5	19
2. Sparta	7	6	1	0	19:5	19
3. Liberec	7	6	0	1	9:6	18
4. Teplice	7	4	2	1	18:8	14
5. Boleslav	7	3	3	1	12:6	12
6. Jablonec	7	3	2	2	13:10	11
7. Dukla	7	2	3	2	10:6	9
8. Jihlava	7	2	1	4	11:13	7
9. Slovácko	7	2	1	4	9:12	7
10. Příbram	7	2	1	4	9:14	7
11. Bohemians	7	2	1	4	7:14	7
12. Slavia	7	2	1	4	7:15	7
13. Ostrava	7	2	1	4	6:19	7
14. Olomouc	7	1	2	4	10:16	5
15. Brno	7	1	1	5	8:11	4
16. Znojmo	7	0	3	4	6:14	3

Liberec ano, Jablonec ne

Dva severočeské týmy se probjovaly do závěrečného předkola Evropské ligy. Jablonec dvakrát porazil v 3. předkole norský Strømsgodset doma 2:1 a v Norsku dokonce vyhrál 3:1. Liberec dvakrát zdolal švýcarský Cuýchrych 2:1. Jablonec však narazil na španělský Real Betis. Ve vyrovnaném utkání doma nakonec prohrál 1:2 a jeho naděje na postup se přiblížily nule. Obzvláště,

když v odvetě v 29. minutě si jablonecký Beneš vstřelil vlastní branku na 0:2 a v druhém poločase se již góly sypaly do jablonecké branky jako mák z makovice a výsledek 0:6 byl krutou tečkou za jabloneckým působením v letošní Evropské lize. Zcela opačně si vedl Liberec. V italském Terstu překvapivě zdolal Udine 3:1, když branky vstřelili Rybalka, Delarge a Kušník. V odvetě to byl opět Delarge, který dostal Liberec do vedení ve 23. minutě. Ve 42. minutě sice Lazzari vyrovnal, ale to bylo vše, co hosté v Liberci před 9700 diváky dosáhli. Liberec bude mít ve skupině španělskou Sevillu, německý Freiburg a portugalský Estoril.

Corgoň liga

Senica zůstává na čele tabulky, v pátek totiž porazila Žilinu 2:1. S bodovou ztrátou je druhý Slovan po výhře nad Zlatými Moravci 2:0, stejně bodů má i Myjava, která zdolala Košice 1:0. V duelu posledních dvou týmů porazila Dunajská Streda Nitru 1:0, tři body získala také Trnava proti Bánské Bystrici 2:1 a Ružomberok v Trenčíně 1:0.

Tabulka Corgoň liga

1. Senica	8	5	2	1	15:7	17
2. Slovan	8	5	1	2	15:9	16
3. Myjava	8	5	1	2	17:16	16
4. Ružomberok	8	4	3	1	17:13	15
5. Trenčín	8	4	0	4	19:11	12
6. Bystrica	8	3	3	2	15:8	12
7. Žilina	8	3	3	2	16:13	12
8. Moravce	8	3	1	4	8:12	10
9. Trnava	8	3	1	4	10:15	10
10. Košice	8	2	1	5	6:7	7
11. Streda	8	1	2	5	4:18	5
12. Nitra	8	0	2	6	11:24	2

863 Bloor St. W.

Toronto, Ont.
(416) 533-0080

Bloor St. W. Danforth Ave.

Ossington Ave. Broadview Ave.
281 Danforth Ave.
Toronto, Ont
(416) 466-0330

ROYAL LEPAGE

Signature Realty

REALTOR

Rosti Brankovsky

Broker
Jedinečné služby

Jak prodat dům nebo kondo?
Rosti Brankovský, který má hodně zkušeností s prodejem, to může udělat za vás.

Jak koupit dům nebo kondo?
Když vidíte inzerát nebo nápis *Dům na prodej*, Rosti Brankovský vám ho může ukázat.

Jsem tu pro vás!

Royal Le Page, Signature Realty
Independently owned and operated brokerage
416/443-0300 - direct 416/443-9268

www.branksky.com * e-mail: rostib@rogers.com

